Story Café

NOVÉ PERSPEKTIVY PRO PRÁCI S PŘÍBĚHY VE VZDĚLÁVÁNÍ

EDUCATION METHODOLOGIES

“Je to ale smutná epocha, když je snadnější rozbít atom, než zničit předsudky.”

Albert Einstein

Co držíte v rukou?

Dostal se k Vám, a to je dobře! O kom je řeč? Manuál k metodě, nad kterou jsme si lámali hlavu nejen my, ale i mnoho lidí před námi a patrně nad tím budou lidé přemýšlet dál. V této publikaci totiž nejde o nic jiného, než jak systematicky (tedy skrze vzdělávání) pracovat s předsudky, rozvíjet kritické myšlení a zároveň podporovat základní hodnoty, na kterých je postavena myšlenka humanity, tedy tole rance a respektu. Story café umožní účastníkům konfrontovat svůj životní příběh s příběhy ostatních, aktivně jednat a zároveň za své jednání vzít odpovědnost.

Jedná se o otevřenou metodologii, systém, do kterého každý z uživatelů může přinést novou hodnotu, nové podoby využití. Jedná se totiž o rámec, do kterého snadno dosadíte řešení pro Vaše místní potřeby. Jedná se o metodu, která připraví na život. Metodu, kterou chceme změnit svět.

Pro koho jsme metodu vytvořili?

Budete se divit, ale s největší pravděpodobností pro Vás. Pravděpodobně se snažíte měnit svět kolem sebe, líbí se Vám svoboda a respekt k jinakosti, vyhledáváte příležitosti pro vlastní učení a rozvoj, baví Vás příběhy. Možná učíte, pracujete v knihovně, nebo v DDM. Je zřejmé, že Vám jde o to samé, o co jde i nám, tedy o to, aby svět, ve kterém žijeme my, naše děti a vnoučata, aby tento svět byl spravedlivý a nahlížel na člověka jako na jedinečnou bytost žijící v harmonii s dalšími lidmi.

Jsou Vám tato slova blízká? Pak je to skutečně metoda pro Vás!

Kdo jsme my?

Metoda, jednotlivé nástroje a celý manuál byl vytvořen v rámci mezinárodního týmu ve Střední Evropě. Od začátku jsme se snažili spojit hned několik lidí s různými zkušenostmi a znalostmi, aby metoda dávala opravdu smysl. Učíme na školách, konzultujeme, jsme dobří v teorii i praxi, počítač, knihovna, ani projekty nám nejsou cizí, jsme prostě dílčí výsek společnosti. Spojuje nás snaha a zájem na tom, aby se tu dobře žilo. Jsme rádi, že zrovna Vy se přidáváte k nám.

Jak pracovat s touto knihou?

Naší snahou bylo vytvořit tzv. step-by-step manuál, ve kterém se snadno zorientujete. I z toho důvodu doporučujeme věnovat pozornost následujícím řádkům, které Vám usnadní základní orientaci a urychlí Vám soužití se s jednotlivými částmi.

Story Café jsme rozepsali do scénáře, který metodu podrobně ukazuje na jednom příkladu použití tak, abyste si uměli všechny kroky představit. Zde uvádíme základní výčet témat, která se pomocí naší metody dají řešit:

- práce s Fake news
- rozvoj kritického myšlení
- rozvoj empatie a komunikačních dovedností
- místní kultura, identita a "paměť"
- mezigenerační a interkulturní dialog
- prevence diskriminace a práce s předsudky
- rozvoj podnikavosti
- aktivní řešení životních překážek a problémů atd.

Každá sekce manuálu má svůj účel. V první části Vás provedeme metodou Story café krok po kroku, a to na reálném příkladu scénáře (pedagožky Petry učící na Univerzitě třetího věku). Scénář obsahuje obecný popis, cíle, časový rámec a jednotlivé aktivity, které v každém modulu scénáře hrají velmi důležitou roli.

Můžete je použít podle doporučení nebo si je upravit podle svých potřeb, a tím vytvořit nový scénář. Na webových stránkách metodikynajdete ještě další dvě části - Story Café karty a případové studie. Story Café karty pomohou při organizaci konkrétní aktivity a zjednoduší práci s implementací akce natolik, aby ji zvládli studenti i zkušení facilitátoři a školitelé.

Druhá část se skládá z případových studií, kde jsme uvedli celou metodu několikrát do praxe a zkusili různá tematická zaměření. Můžete si tedy vzít konkrétní případovou studii a podle ní realizovat tu svoji, pokud se Vám kryjí cíle a potřeby cílové skupiny.

Scénář

V manuálu jsme připravili podrobný scénář Story Café, který můžete stáhnout a začít realizovat. Dělí se na moduly naplňující konkrétní cíle. Jejich kombinací můžete ovlivnit obsah i formu vzdělávání.

Modul 1 - Umění komunikace a práce s komfortní zónou

Správné kladení otázek druhému člověku nebo sobě samým určuje další dění. Ten, kdo se táže, potřebuje být empatický a potřebuje vědět, jak se naladit na druhého; musí umět myslet kriticky a pokládat otázky tak, aby získal/a příběh, se kterým budeme pracovat později. Musí být schopný konfrontovat svou komfortní zónu a naučit se z ní vystoupit. V tomto modulu rozvíjíme schopnosti a dovednosti organizátorů.

.

Modul 2 - Umění práce s příběhem

Práce s příběhem je základním východiskem pro celou naši metodu. V této části tedy budeme stavět základní kameny toho, co se bude dít dál. Účastníci se naučí pracovat se svým příběhem, vnímat sami sebe z různých perspektiv a zpracovat to do různých forem komunikace (text, video, audio atd.).

Díky tomu budou nejen schopni pracovat s předsudky a stereotypy, které mají vůči sobě samým, nebo vůči ostatním, ale i komunikovat to k dalším cílovým skupinám.

Modul 3 - Umění setkání

V této části se s příběhem setkává další skupina lidí a může být zprostředkován různými způsoby. Může se jednat o diskuzi s člověkem, který příběh přináší, může být ve formě divadelního představení či různých prezentací. V našem scénáři se jedná o událost Story Café, o metaforu kavárny a diskuzí, které v ní probíhají.

Modul 4 - Umění pozitivní změny

V neformálním vzdělávání, z jehož principů naše metoda vychází, se učíme reflexí na daný prožitek. V této části se tedy budeme zamýšlet, co jsme se během procesu naučili a co jsme si ze setkání odnesli. A hlavně, jak to, co jsme se naučili, můžeme použít dál pro změnu k lepšímu. Vrátíme se k příběhům, které jsme četli a zkusíme aktivně řešit dané problémy jednotlivých Příběhů.

ToolBOX (v rámci jednotlivých modulů)

Jedná se o jednotlivé aktivity, jejichž kombinací vzniká konkrétní scénář. Každá aktivita lze realizovat samostatně, nebo v jednotlivých modulech. Je samozřejmě možné použít námi připravený vzdělávací program, a/nebo si poskládat svůj vlastní.

Story Café karty (dostupné online)

Karty, které prozradí, jak postupovat a co připravit na dané setkání. Někdo má rád seznamy, někdo má rád check-listy. Naše karty zohledňují obojí.

Případové studie (dostupné online)

Metodu Story Café jsme několikrát vyzkoušeli s různými cílovými skupinami. Scénář jsme vyzkoušeli tak, jak je popsaný, zároveň jsme zkoušeli i různé adaptace, kde jsme měnili témata, nebo dokonce i rozsah a prostředí, ve kterém jsme aktivity realizovali. Těmito studiemi chceme dát návod všem, kteří chtějí dále metodu rozvíjet.

Přejeme si, abyste dodržovali následující pravidla

Každá metoda má své tvůrce. Aby byla cesta pro realizaci co nejjednodušší, sdílíme naprosto vše, včetně ilustrací pro jednotlivé scénáře, dokumenty, zpětnou vazbu, prostě kompletně celý balíček, kdy nemusíte prakticky chystat už vůbec nic. Zároveň to poskytujeme bezplatně všem, kteří jsou naší krevní skupinou. Abychom však zajistili, že nebude metodologie zneužitá pro jiné než vzdělávací účely, pokládáme za důležité, aby byly dodrženy následující principy využití metodiky:

- Registrovat svoji akci na naši mapu.
- Poskytovat metodu bezplatně.
- Nevyužívat metodu ke komerčním účelům či manipulacím s veřejností v rámci politických kampaní.
- Nebránit nikomu v realizaci metody za předpokladu splnění výše uvedených bodů.
- Případné školení a další rozvoj metodiky mohou realizovat pouze držitelé značky na národní úrovni, případně ti, kteří mají souhlas držitele licence.

Story Café

Neobjevlii jsme Ameriku (znovu)...

Při vytváření metody Story Café jsme vycházeli z principů neformálního vzdělávání a učení se zážitkem. Inspirovali jsme se metodami a přístupy, které využíváme ve své práci a které jsme zkombinovali tak, aby vytvořili co nejefektivnější vzdělávací program. Jedná se o metody Živé knihovny, Open Space Technology a World Café a techniky Divadla utlačovaných v kombinaci s principy nenásilné komunikace, orální historie a transkulturním přístupem. To vše, okořeněné koncepty TEDx talks a Fuck Up Night tvoří dohromady Story Café.

Neformální vzdělávání

Jedná se o plánované aktivity osobního a sociálního vzdělávání, které jsou určené k rozvíjení celé řady dovedností a kompetencí mimo rámec formálního vzdělávacího kurikula. Neformální vzdělávání je holistické a dobrovolné; postavené na principech partnerského přístupu a učení se navzájem.

Cíle aktivit jsou postavené na potřebách účastníků a chyby jsou vnímány jako příležitost pro další učení..

Experimentální učení

Je to vývojový proces, v němž jsou znalosti získávány transferem zkušeností. Je postavený na teorii Davida Kolba, který vidí proces učení jako cyklus konkrétního zážitku, jeho pozorování a reflexe, z toho potom vytváření teorie (či doplnění již známé teorie) a následně aktivní experimentování.

Živá knihovna

Jedná se o metodu vytvořenou v Dánsku v roce 2001. Hlavním cílem metody je nabourání předsudků skrze osobní příběh osoby Čtenář přijde do Živé knihovny, kde se ho ujme knihovník. Nabídne čtenáři katalog s anotacemi knih, které jsou dostupné, seznámí ho s pravidly a zaregistruje. Čtenář si vybere knížku podle krátké anotace.

U knihovníka zjistí, zda je možné si knížku zapůjčit. A pokud kniha není zrovna čtena někým jiným, tak ho k ní knihovník uvede. „Čtení“ trvá 20-30 minut. Na úvod se kniha čtenáři krátce představí a následuje prostor pro otázky a vlastní rozhovor.

Divadlo utlačovaných

Principy Divadla utlačovaných nabízí prostor jeviště, který nám umožní vytvořit představení, které znázorňuje daný příběh s životními překážkami a problémy útlaku.

Situaci můžeme zkoumat, analyzovat, sdílet svůj názor a aktivně hledat možnosti řešení. Celý proces podporuje empatii, kritické myšlení a dialog, toleranci a respekt. Nabízí divadlo jako laboratoř k experimentování a jako prostředek ke změně.

Transkulturní přístup

Transkulturní přístup se objevuje při zkoumání jednotlivých kultur a jejich podskupin. Jedná se vždy o konkrétního člověka a jeho příběh. Jde nám především o vnímání a pochopení příčin rozdílů, které nám pomohou daný příběh uchopit.

Oproti tradičnímu přístupu, který zkoumá charakteristiku určitých skupin, se zaměřujeme na zkušenosti daného člověka, protože ty spoluvytváří jeho kulturu, která se poté v porovnání s jinými může jevit jako kulturní rozdíly.

Orální historie

Je to historie, kterou se dozvídáme na základě ústního sdělení osob, které byly svědky či aktéry daného příběhu. Je to často jediný způsob, jak příběh získat. Vyprávění má další přidanou hodnotu, a to jsou individuální prožitky a emoce dané osoby a jejich vlastní náhled na věc. Klíčovou inspirací je způsob vedení rozhovorů, záznam a další práce s příběhy.

Něco málo úvodem

Měnit postoje je komplikovaný proces a z hlediska vzdělávacích aktivit se jedná o královskou disciplínu. Jakákoliv znalost a dovednost totiž může být ku škodě, a to podle toho, jaké je její použití v konkrétním životním příběhu každého z nás. A právě to použití, tedy chování, je nejvíce ovlivněno naším postojem. Pokud pracujeme s postoji, pracujeme s emocemi, pracujeme s něčím, co je hluboce zakořeněné, pracujeme s něčím, co chce málokdo změnit. O to důležitější je s tím pracovat.

Věděli jste, že...

Tomuto tématu se ve velké míře věnujeme nejen ve školství, ale i ve firmách a ve vzdělávání dospělých. Zlepšujeme mezilidské vztahy, pomáháme pochopit, proč někdo jedná tak, jak jedná a jakým způsobem potřebuje, abychom s daným člověkem pracovali. Tato metoda slouží tomu, abychom si lépe rozuměli nejen mezi sebou, ale i sobě samým. Náš mozek se řídí automatickým radarem, který zachytává informace z okolí a někdy je zkreslí. Být si tohoto vědom je stejně důležité, jako uvědomovat si, že stejně jako my nálepkujeme někoho jiného, a tím mu ubližujeme či pomáháme, nálepkují ostatní i nás.

Základním teoretickým východiskem tohoto scénáře je narativní psychogii a teorie sociálního konstruktivismu, tedy myšlenkou, že naši realitu průběžně vytváříme na základě sociální interakce a komunikace, a to skrze naše vlastní myšlení a formy.

Na co se připravit?

Tento scénář jsme sestavili na základě zkušeností s tzv. Živou knihovnou, kterou jsme jen v České republice zorganizovali pro více než 5.000 účastníků během 49 akcí. Postupně jsme však zjistili, že ten nejcennější proces učení probíhá nikoli v průběhu Živé knihovny, ale v rámci její přípravy, kdy jdete do skutečné hloubky nejen toho „druhého", ale především sami sebe. A právě tento prožitek teď díky tomuto scénáři dáváme do rukou Vám, abyste své studenty, kolegy, zaměstnance či účastníky různých školení, mohli plně zapojit do celého procesu tvorby takové knihovny. Druhým významným prvkem, který nám v Živé knihovně chyběl, byla práce s dopadem vzdělávací aktivity a posílení naučeného u návštěvníků akce. K tomu využíváme principů Divadla utlačovaných a metody Open space technology.

Zároveň jsme to celé zjednodušili, aby to bylo možné udělat prakticky bez nákladů a radikálně nižším čase, než je potřeba ke klasické Živé knihovně. Abyste si snadněji dokázali představit, jak to probíhá, popisujeme celou realizaci z pohledu Petry, zaměstnankyně univerzity, která má mimo jiné na starosti i Univerzitu 3. věku.

Z pohledu Petry

Petra je 47letá zaměstnankyně univerzity v menším městě, kde pracuje s dospělými a osobami 50+ v rámci Univerzity 3. věku. Slyší často, o čem se baví a jak se o tom baví. Několikrát ji až zamrazilo, s jakou negací přistupují ke konkrétním skupinám obyvatelstva, a to zcela bezdůvodně, pouze na základě předsudku a stereotypu, nebo mediálního obrazu dané skupiny.

Sedla si tedy ke stolu a napsala si svůj záměr (1):

„Chci změnit postoje studentů Univerzity 3. věku, aby se více zamýšleli nad životem konkrétního člověka a nesoudili na základě předsudku a stereotypu, a tím i zajistit to, že tyto vzorce nebudou replikovat na další generace."

Z tohoto záměru ji jasně vypadlo **téma, cílová skupina a částečně i cíl.** Aby mohla po skončení akce říct, zda se jí akce podařila a skutečně došlo ke změně postoje, začala si psát jednotlivé cíle (2), a to tak, aby se daly vyhodnotit (**metoda SMART**):

- Účastníci si osvojí teoretické základy o stereotypním jednání, předsudku a principech fungování soudů, a to díky **praktickým workshopům a Teorii ledovce**.
- Účastníci dokáží pracovat s informacemi, ověřovat si jejich platnost a klást relevantní otázky skrze interaktivní aktivity a práci s příběhy.
- Účastníci umí efektivně a empaticky komunikovat s neznámými lidmi.
- Účastníci přehodnotí způsob souzení „jiných" osob skrze setkání s jejich osobním příběhem, jsou empatičtí, aplikují kritické myšlení v rámci mezilidské komunikace a tolerují odchylky od společenské normy dané společnosti.

Aby ji šla práce od ruky, vytiskla si v Toolboxu aktivity spojené s Modulem 1, což znamená, že bude mít 4 větší bloky aktivit, aby dosáhla svých cílů. Na webových stránkách přihlásila svou akci a stáhla si Story café karty. Díky tomu si nastavila i časový harmonogram a věděla přesně, co bude potřebovat udělat a kolik času to zabere.

13 hodin aktivit

Až 300 účastníků

Nekonečno znalostí

Modul Komfortní zóna

Příprava účastníků

Modul 1 - Komfortní zóna

Petra věděla, že zpočátku bude potřeba, aby se účastníci otevřeli a porozuměli více problematice předsudků a stereotypů, zároveň chtěla začít pracovat na příbězích. K tomu ji sloužil první blok aktivit. Během tohoto bloku se účastníci více otevřeli, rozvíjeli kritické myšlení, pracovali s příběhy, seznámili se s teorií ledovce a byli připraveni vést hlubší rozhovor s lidmi, kteří se rozhodnou sdílet své příběhy.

Aktivity k vytištění	Čas	Popis
Lidské domino	25 min	Seznamovací hra s využitím osobního příběhu.
Teorie ledovce	20 min	Interaktivní představení Teorie ledovce na vlastním příkladu.
Můj příběh I,II	90 min	Workshop zaměřený na poznání vlastních preferencí při soudech.
Druhá židle	45 min	Metoda zaměřená na empatické kladení otázek.
Já, mé druhé já a ty	30 min	Nástroj pro zpracování příběhu pro další práci s ním.
Galerie	15 min	Rozvojová aktivita zaměřená na sebepoznání a ukotvení znalostí.

Cíle modulu:

Účastníci (studenti) jsou připraveni na identifikaci, oslovení a získání příběhů pro další rozvoj a práci s jednotlivými lidskými příběhy, a to včetně:

- rozvoj komunikačních dovedností
- zvýšení schopnosti kritického uvažování skrze správné a efektivní kladení otázek
- zvýšení schopnosti empatického vhledu
- schopnost efektivní zpětné vazby

Název: Lidské domino
Téma: Komfortní zóna
Velikost skupiny: max. 20
Časová dotace: 20-25 minut

Charakteristika:

Každý účastník doplní tří klíčové události, které významně ovlivnily to, kde se účastník v tuto chvíli nachází. Jednotlivé události jsou poté skládány na společnou mapu, kde každý účastník hledá propojení s tím, co uvedl předchozí. Konec této linie je moment setkání, které právě probíhá.

Cíle:

- Účastníci dokáží hledat propojení mezi lidmi a soustředí se na pozitivní výsledek umožňující propojení zdánlivě nepropojitelného.
- Účastníci získají schopnost introspekce a naladění se na příběhy druhých.
- Účastníci si osvojí princip tvorby prvního dojmu a teorie ledovce.

Materiál:

- A5 papíry s otázkami (3x počet účastníků), tenké fixy (počet účastníků), archy papíru pro časovou osu.

Příprava:

1. Uspořádejte židle do kruhy, fixy, papíry, napsaná otázka na A4, kterou je možné vyvěsit.
2. Časová osa a milníky toho, co účastníky čeká po setkání.
3. A4 s nápisem: Workshop
4. Nachystané archy papíru na zemi/na stole/na zdi, aby se tam vešly příběhy všech účastníků.
5. Vytištěné A5 papíry s kolonkami na:

a. Jméno
b. 3 otázky:

- Které město/místo v ČR ve Vás zanechalo hlubokou stopu?
- Jaké 1 slovo Vás nejvíce vystihuje?
- Která osobnost Vás významně ovlivnila?

Instrukce:

1. Účastníci sedí v kruhu. Nejprve sdělte zadání, teprve poté umožněte rozebrání si pomůcek.
2. Napište čitelně své jméno na A5 před Vámi (do rohu), a odpovězte na 3 otázky (viz výše). Nezapomeňte uvést i rok, kdy k tomu došlo.
3. Dejte na to vyhrazený čas 5 minut.
4. Rozšiřte zadání s tím, že budeme dělat tzv. Lidské domino, kdy účastníci hledají a označují souvislost svého „příběhu" s dalšími příběhy. Spojitost účastníci zaznamenávají linií mezi oběma příběhy.
5. Vyzvěte účastníky, aby první z nich své 3 odpovědi sdělil nahlas a umístil je na připravenou plochu. Vybídněte další, aby v okamžiku, kdy vidí spojitost s předchozím příběhem (jakoukoli), navázali a sdělili tuto spojitost, včetně svých odpovědí. Takto pokračujte až do konce. Na konci aktivity by měla být síť propojení mezi všemi účastníky.
6. Po dokončení se podívejte na mapu a začněte s vyhodnocením.

Závěrečný rozbor a diskuze:

Inspirativní otázky k závěrečnému hodnocení:
Co pro Vás bylo složitější? Odpovědět na otázky, nebo hledat souvislost?

Klíčové otázky k navázání další aktivitou:
Čím si myslíte, že je nejvíce ovlivněn Váš první dojem z lidí?
Když jste našli spojení, dívali jste se na konkrétní osobu, se kterou toto spojení vytváříte? Jaký z toho máte pocit? Proč myslíte, že tomu tak je?

Název: Mé zrcadlo
Téma: Komfortní zóna
Velikost skupiny: max. 20
Časová dotace: 20-25 minut

Charakteristika:

Metoda vycházející z díla E. Hemingwaye vychází z poznání, že náš mozek často pracuje pouze s tím, co vidí na první pohled. To nám umožňuje efektivní rozhodování, které však často vede ke značnému zjednodušení, nálepkování a předsudku. V rámci této aktivity si každý účastník vytvoří svůj vlastní ledovec, a to na základě předchozí aktivity. Bude se tedy jednat o ledovec toho, co chceme, aby ostatní lidé viděli, a co naopak máme tendenci schovávat. Tím se dostaneme i k tomu, co aktivně hledáme u druhých lidí a co výrazně ovlivňuje náš první dojem.

Cíle:

1. Účastníci jsou seznámení s teorií ledovce skrze vlastní tvorbu tohoto ledovce.
2. Účastníci dokáží pojmenovat faktory, které ovlivňují jejich soudy vůči druhým lidem.
3. Účastníci dokáží kriticky interpretovat informace o neznámém, rozpoznají vlastní vzorce od reality.

Materiál:

- Vytištěné A4 s ledovcem
- Post-ity

Příprava:

1. Seznámit se s Teorií ledovce.
2. Vytisknout si A4 s ledovcem.
3. Připravit prostor uzpůsobený práci ve skupině (kruhovité uspořádání s možností využití stolů).
4. Psací potřeby, flipchart/tabule.

Instrukce:

1. Účastníci sedí v kruhu.
2. Představte pomocí nákresu na tabuli či flipchartu teorii ledovce.
3. Sdělte zadání: Každý z nás má nastavený radar v hlavě, pomocí kterého se rychle orientuje ve světě kolem. Do vrchní části ledovce zapište vše, co ovlivňuje váš první dojem z neznámé osoby (radar). Použijte dvě barvy - jednu pro pozitivní první dojem, druhou pro negativní první dojem. Do spodní části poté to, co si myslíte, že způsobilo/dovedlo neznámou osobu k tomu, co jste uvedli nad hladinou.
4. Rozdejte každému 6 post-itů a sdělte, aby z každé oblasti vybrali 3 (nad hladinou/pod hladinou) a napsali je na jednotlivé post-ity..
5. Jakmile budou účastníci hotoví, nechejte je nalepit své post-ity na jeden ledovec nakreslený na tabuli/flipchartu.
6. Shrňte vše, co je uvedené na post-itech.
7. Posaďte se zpět do kruhu.

Závěrečný rozbor a diskuse:

Tato aktivita je poměrně náročná, vyžaduje introspekci a otevřenost. Proto je důležité s účastníky rozebrat, co se stalo a co to vlastně znamená. Je vhodné v průběhu tohoto rozboru hovořit i o tom, co je předsudek, stereotyp a jaké jsou důsledky.

Inspirativní otázky k závěrečnému hodnocení:

- Co se Vám lépe vybíralo - pozitivní či negativní znaky? Čím si myslíte, že to bylo?
- Jakým způsobem může ovlivnit znalost spodku ledovce váš dojem z neznámé osoby? U kterého z obou případů (pozitivní/negativní první dojem) zjistíme rychleji, co je pod hladinou?
- Jak zjišťujeme, co je pod hladinou?
- K čemu to lze využít v běžném životě?

Název: Můj příběh I, II
Téma: Komfortní zóna
Velikost skupiny: max. 20
Časová dotace: 90 minut

Charakteristika:

Tento workshop je rozdělený na dvě části. V první části si každý účastník na základě metafory ledovce vytvoří na flipchart koláž. Tato koláž bude zrcadlem toho, kým si myslíme, že jsme, a to na základě toho, co je nad ,,hladinou" (viditelné a rozpoznatelné pro ostatní) v rámci teorie ledovce.

Druhá část workshopu bude probíhat velmi podobně. Rozprostřeme všechny koláže a každý účastník může k ,,cizím kolážím" doplnit to, co si myslí, že tam chybí. Výsledky workshopu jsou dva: uvědomění si, nakolik je v rozporu to, kdo si myslím, že jsem v kontrastu s doplněním koláže ostatními účastníky. Zároveň i to, jakým způsobem může být moje vnímání ovlivněno a identifikace toho, co mé vnímání nejvíce ovlivňuje.

Cíle:

1. Účastníci aktivně pracují se vzorci myšlení, dokáží kriticky uvažovat.
2. Účastníci znají principy prvního dojmu a efektivní práce s ním.
3. Účastníci získají zpětnou vazbu na vlastní první dojem.

Materiál:

- Staré časopisy, noviny, nůžky, lepidlo
- Flipchartové papíry, psací potřeby, tabule/flipchart
- Post-ity

Příprava:

1. Připravte příjemné prostory, hudbu a vyvětrejte.

Instrukce - část 1:

1. Účastníkům připravíme velmi příjemné prostředí s instrumentální hudbou.
2. Sdělíme zadání: Metafora ledovce nám poslouží i v této aktivitě, tentokrát se však zaměří každý více na sebe. Vaším úkolem je pomocí koláže vytvořit svůj vlastní vršek ledovce, tedy to, co si myslíte, že je z vás viditelné pro ostatní. Výsledná koláž by tak měla odpovídat na otázku, kdo jste a kým jste pro neznámého člověka.

3. Vyzvěte účastníky, aby si nerušeně rozebrali pomůcky a začali pracovat. Postupně kontrolujte otázkami jednotlivé účastníky, zda je vše v pořádku, pokládejte návodné otázky (např. Představ si, že se dáš do řeči v kavárně s neznámým člověkem, co si o tobě asi myslí po odchodu? Co si o tobě myslí člověk, který za tebou stojí ve frontě v obchodu? Proč? Co je k tomu vede?)
4. Po dokončení si umístí každý koláž před sebe. Doporučujeme se zeptat alespoň na 3 otázky - Jak se cítíte? Bylo pro Vás jednoduché zpracovat tento úkol? Co pro Vás bylo nejtěžší?

Instrukce - část 2:

1. Sdělte zadání: Vaším úkolem je v tuto chvíli projít koláže jednotlivých osob, a pokud zjistíte, že tam něco chybí (ať už pozitivní, nebo negativní), doplňte to. Jsou zde však určitá pravidla, která je nutné dodržet:
2. Neničte to, co tam už je uvedené.
3. Soustřeďte se na vlastní vnímání druhého, nikoli na to, co chce či nechce druhý slyšet/vidět.
4. Můžete využít písmo, obrázky, koláž, cokoli, co nepoškodí dosavadní práci.
5. Zkuste projít všechny koláže. Pokud někoho znáte příliš dobře, je vhodné daného člověka vynechat.
6. Jakmile práce skončí, nechte každého, aby se podíval na svoji koláž. Sdělte, že si mají své pocity z koláže zapsat na papír (vhodná otázka: Jak na Vás působí změny v koláži? Proč tomu tak je?). Poté nakreslete čáru na tabuli se škálou 100 a -100. Nechte každého účastníka udělat čárku tam, kde se cítí (100 = velmi dobře, -100 = velmi špatně). Reagujte jemně na situaci, kdy je někdo v mínusové části („Co by Vám pomohlo, abyste se cítili lépe? Nakolik to sami můžete ovlivnit?,...).

Debriefing and discussion:

Závěrečný rozbor a diskuze:
V dalším workshopu se budeme věnovat tomu, co je pod hladinou vašeho ledovce, tentokrát už ve dvojicích. V této části je velmi důležité aktivitu náležitě uzavřít.

Inspirativní otázky k závěrečnému hodnocení:
K čemu si myslíte, že je dobré vědět, jak na ostatní působíte?
Bylo pro Vás jednodušší tvořit vlastní koláž nebo doplňovat koláže ostatních? Proč?
Na škále 1-10, kde 10 je nejvíce, určete, nakolik si myslíte, že můžete ovlivnit to, jak Vás vnímají ostatní lidé?

Celé kolečko je vhodné zakončit tím, že zopakujete to, že lidé vnímají svět skrze stereotypy. Jinak by se náš mozek zbláznil a nedokázali bychom vůbec fungovat. Způsob, jak nás vnímají ostatní, můžeme ovlivnit pouze částečně, protože značná část jejich soudu vychází z toho, jak mají nastavený radar. To, o co bychom se měli snažit my, je snaha rozpoznat, co je náš radar a co je skutečnost.

Název: Druhá židle
Téma: Komfortní zóna
Velikost skupiny: max. 20
Časová dotace: 45 minut

Charakteristika:

Základním kamenem této aktivity je koláž, kterou si účastníci vytvořili v průběhu předchozí aktivity. Účastníci se rozdělí do dvojic, přičemž úkolem pro ně bude zjistit během 15 minut co nejvíce informací, které pomohou rozklíčovat, co je ve spodní části ledovce druhé osoby (tím, co nás utvářelo a udělalo z nás člověka, kterým jsme). Veškeré své poznatky si zapisují, případně nahrávají na diktafon. Způsob tázání se vychází z principů Orální historie a má pomoci identifikovat klíčové body v životě toho, kdo sedí vedle nás, včetně setkání se s předsudkem. Po 15 minutách se role obrátí. Posledních 5 minut probíhá vzájemná zpětná vazba na způsob kladení otázek a společné vyhodnocení.

Cíle:

1. Účastníci se naučí klást empatické otázky, které umožňují efektivní zjišťování informací.
2. Účastníci vědí, čeho se ve vedení rozhovoru vyvarovat a na co se zaměřit.
3. Účastníci zvýšili schopnost empatie při vedení rozhovoru.

Materiál:

- Papíry, psací potřeby, post-ity
- Záznamové zařízení (telefony/diktafony,...)

Příprava:

1. Připravte prostor tak, aby zde mohly probíhat nerušeně rozhovory ve dvojicích
2. Zjistěte více o kladení empatických otázek a struktuře rozhovoru (viz knihy Deana Nelsona,...).

Instrukce:

1. Připomeneme účastníkům poslední aktivitu věnovanou jejich prvnímu dojmu. Dáme zpět účastníkům jejich koláže a necháme je, aby se rozdělili do dvojic (případně k tomu zvolíme některou z metod rozdělování do skupin). Tyto dvojice by se neměli příliš znát (být blízkými přáteli).
2. Zadání: Během této aktivity si vyzkoušíte dvě role. První role bude tazatel, druhá role dotazovaný. Cílem aktivity je zjistit co nejvíce podstatných informací, ze kterých zjistíte, co je pod hladinou ledovce autora koláže. Na to budete mít 15 minut, poté si role prohodíte. Informace si můžete zaznamenávat

libovolným způsobem (nahrát, zapisovat,...). Výsledek Vašeho rozhovoru v další aktivitě budete zpracovávat do krátké anotace.

3. Na tabuli napište, co by mělo být výsledkem rozhovoru (tučně) a popište:

a. Výsledkem navazující aktivity bude zpracovat vše, co jste v rámci rozhovoru a koláže zjistili, a to do uceleného příběhu, který bude mít maximálně 10 řádků
b. Ten bude vystihovat klíčové informace o druhém účastníkovi, ale i zápletku, tedy situace, kdy se daná osoba setkala s předsudkem (je vhodné doplnit příkladem - viz Příběh dívky).

Závěrečný rozbor a diskuze:

Na závěr této aktivity je opět vhodné zjistit, nakolik bylo příjemné vést rozhovor, nebo být v roli dotazovaného. Účastníkům je vhodné i připomenout či sdělit, co znamená empatická otázka, jak má probíhat rozhovor a společně sestavit Desatero pro kladení otázek. Nezapomeňte společně zhodnotit i to, jaké záznamové médium si pro rozhovor zvolili, jaké jsou plusy a mínusy jeho využití.

Inspirativní otázky k závěrečnému hodnocení:

1. Pro koho z Vás bylo příjemnější být tazatelem? Proč?
2. Pro koho z Vás bylo příjemnější být dotazovaným? Proč?
3. Jaké otázky byly nejvíce užitečné? Jaké otázky byly nepříjemné?
4. Kdybyste měli dát rady pro vedení rozhovoru, jak by zněly (zapisujte na tabuli)?
5. Co je podle Vás naopak důležité při zapisování/zaznamenávání rozhovoru?
6. Jaké bylo slyšet vyprávět vlastní příběh někým cizím?

Příběh dívky:

Mejkap i šaty jsem nosila od dětství, ale potají. Všichni si totiž mysleli, že jsem kluk. A tak jsem jako kluk žila. Ale moc mi to nešlo. Většina lidí si myslí, že muži a ženy se liší tím, co mají mezi nohama. Podle mě se liší hlavně tím, co mají v hlavě. Když mi bylo 28, asi na 2 týdny jsem se totálně zhroutila. Došlo mi, že vůbec nevím, kdo vlastně jsem a co se sebou mám dělat, a tak jsem se rozhodla nastoupit cestu bolestného sebezpytování. To mi možná zachránilo život. Už pár měsíců nic neskrývám. Maluji se, nosím dámské oblečení a používám ženský rod. A nikdy mi nebylo líp - jsem přesvědčená, že navzdory své tělesnosti jsem žena.

Zápletka: Stála jsem v restauraci v tupě zírala na dveře toalety. Vůbec jsem netušila, zda mám jít na pánský, nebo na dámský.

Název: Já, mé druhé já a ty
Téma: Komfortní zóna
Velikost skupiny: max. 20
Časová dotace: 30 minut

Charakteristika:

Účastníci stále pracují ve dvojicích, které utvořili v předchozí aktivitě. Cílem je zpracovat vše podstatné, co v rámci rozhovoru a koláže zjistili, do uceleného příběhu, který bude mít maximálně 10 řádků a zároveň vystihuje klíčové informace o druhém účastníkovi. Součástí příběhu má být i setkání s předsudkem, okamžik, kdy došlo ke zvratu nebo klíčové situaci, která významně ovlivnila další kroky dotazovaného, tedy zápletka. Tento příběh poté přečte autor dotazovanému a nechá si text autorizovat. Zároveň společně najdou název pro příběh.

Cíle:

1. Účastníci se naučí sestavovat anotace příběhů vycházející z rozhovorů.
2. Účastníci znají způsob zpracování příběhu „jiné" osoby za účelem vytvoření anotace.
3. Účastníci si ověřují informace a formulace v souladu s etickými principy.

Materiál:

- psací potřeby, handout
- záznam svého rozhovoru

Příprava:

1. Prostory uspořádané dle předchozí aktivity.
2. Vytisknout si Handouty dle počtu osob.

Instrukce:

1. Usaďte účastníky do kruhu, kde jim sdělíte záměr aktivity, tedy sestavit příběh, který co nejvěrněji vystihne osobnost dotazovaného, a to v rozsahu maximálně 10 řádků. Součástí příběhu je i zápletka, tedy situace, při které se dotyčná osoba setkala s předsudkem vůči své osobě.
2. Na tabuli shrňte klíčové parametry.
3. Příběhy mohou být zpracovávány ve dvojicích, případně každý sám. Každý příběh však musí být autorizován dotazovaným.
4. Společně účastníci vytvoří název.
5. Rozdejte účastníkům Handout a vysvětlete, že vyplňují pouze svá jména, příběh na maximálně 10 řádků a poté název.
6. Jakmile je příběh hotový, umístí ho na předem určené místo (na tabuli, na zem, na lavici, kde se vejdou příběhy všech účastníků.

7. Podporujte účastníky v průběhu tvorby příběhu.

Závěrečný rozbor a diskuse

Tato aktivita může být pro někoho, kdo nerad píše, komplikovaná. Snažte se podpořit tyto osoby např. skrze vtělení do role reportéra, novináře, který píše krátký článek. Výsledkem této a předchozí aktivity by mělo být to, že každý z nás má zkušenost s tím, že byl tzv. onálepkován.

Ukázka Handoutu

Jméno autora:
Jméno zpovídaného:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

Konflikt: _____

_____

Název Příběhu

_____

1 10

Název: Zeď příběhů
Téma: Komfortní zóna
Velikost skupiny: max. 20
Časová dotace: 15 minut

Charakteristika:

Všechny příběhy vyvěsíme na zeď a vytvoříme tím pomyslnou galerii příběhů. Každý účastník obdrží vytištěný handout Můj příběh, který postupně vyplní a odevzdá. Na závěr si uděláme hodnotící kolečko, v rámci kterého se zaměříme zejména na pocity z celého procesu.

Cíle:

1. Účastníci chápou podstatu stereotypu, předsudků a možných negativních dopadů.
2. Účastníci dokáží nahlížet na lidi jako na jednotlivce, aktivně omezují nálepkování a dokáží to propojit s vlastní zkušeností.
3. Účastníci jsou otevření sdílet svůj příběh s neznámými lidmi.

Materiál:

- kolíčky/lepítka/... dle volby prostor
- hudba
- psací potřeby

Příprava:

1. Připravte prostor, kam účastníci mohou dát všechny příběhy k sobě.
2. Připravte kruhové uspořádání prostor.

Instukce:

1. Požádejte účastníky, aby si v klidu přečetli všechny příběhy, které neznají.
2. U každého příběhu mohou na škále 1-10 (10= nejvíce) označit, nakolik je dle nich „silný" předsudek v příběhu (silný ve společnosti).
3. Požádejte, aby se účastníci posadili zpět do kruhu a udělejte vyhodnocení celé aktivity.

Závěrečný rozbor a diskuse:

V rámci tohoto závěrečného kolečka byste měli uzavřít celou aktivitu týkající se zpracování vlastního příběhu. Pomocí dotazníku si můžete zmapovat, co konkrétně si účastníci odnáší, co se naučili, jaké měli ,,aha momenty", co by zlepšili a co se jim nejvíce líbilo? Klíčovou otázkou by mělo být i to, jak tato zkušenost ovlivní jejich život, komunikaci s lidmi a jejich hodnocením. To vše by mělo být v dotazníku. I tak doporučujeme mít závěrečné kolečko, kde položíte několik klíčových otázek.

Inspirativní otázky k závěrečnému hodnocení:

1. Kdy jste se cítili sebejistí? Kdy jste se cítili ohrožení? Kdy jste se cítili utlačovaní?
2. Kdybyste měli vybrat 3 věci, které budete dělat díky předchozím aktivitám jinak, které by to byli? (mohou napsat na post-ity)
3. K čemu tyto změny nejspíše povedou? (zapisujte na tabuli/flipchart)
4. Kdybyste si měli vybrat z vašeho okolí osobu, která byla či je často obětí předsudků, o jaký předsudek by se jednalo? (opět zapisujte)
5. Zapište si na škále 1-10, kdy 10 je nejvíce, nakolik pro Vás byly tyto aktivity přínosné? (pokud méně než 8, co byste potřebovali ještě, aby to pro Vás mělo větší přínos?)

Vyhodnocení Modulu 1 z pohledu organizátora

Po všech aktivitách si Petra vzala všechny výstupy, sedla si ke stolu a začala vyhodnocovat, co tento blok účastníkům přinesl. Kromě dobrého pocitu, který z aktivit doposud měla, chtěla totiž vědět, k jakým konkrétním změnám došlo, a co se jí podařilo reálně udělat. K tomu ji pomohl i hodnotící dotazník, který si dopředu sestavila.

Krom toho měla Petra v ruce už konkrétní výstupy z jednotlivých aktivit, které ji umožní další práci se skupinou. Klíčové pro ni bylo, aby měla:

- Tipy při vedení a zpracování rozhovoru
- Tipy na předsudky, které vnímají účastníci
- Zpracované anotace a příběhy se zápletkou

Module Příběh

Příprava & zpracování příběhu

Module 2 - Příběh

Petra věděla, že jsou účastníci připraveni na to, aby mohli pracovat s cizími příběhy a ptát se na ,,správné" otázky. Teď před účastníky stála jiná výzva, kterou je dovednost vyprávět, sdílet příběhy k dalším lidem, a to s využitím toho, co je v současné době k dispozici - tedy skrze zvuk, obraz a text. V tomto modelu se zaměříme na rozvoj digitálních kompetencí.

Smyslem tohoto modulu tedy bylo zpracování příběhů do jednoho celku a jeho sdílení pomocí aplikace StoryMaps (ArcGIS), která je volně k dispozici a sama o sobě poskytuje velmi cenné rady pro tvorbu a zpracování příběhů. I díky tomu vznikne obrovská databáze s tematicky propojenými příběhy po celé planetě. To může být zdrojem pro rozvoj dalších vzdělávacích metod a sbližování lidí, zvýšení dopadu a posílení solidarity mezi nimi. Co je však ještě důležitější, nikdy nevíte, kdy se bude hodit digitální verze, zvláště po zkušenostech s COVID-19.

Na konci modulu umí účastníci připravit, plánovat a realizovat setkání s osobou, která je ochotná sdílet příběh, nahrát ho a zpracovat pro další šíření, zejména pak připravit osobu s příběhem na osobní setkání v rámci Modulu 3.

Aktivity k vytištění	Čas	Popis
• Příběhy kolem nás	90 min	• Jak najít, oslovit a připravit osobu s příběhem?
• Příběh 100x jinak	90 min	• Workshop zaměřený na audiovizuální zpracování příběhů
• Jeden příběh	45 min	• Zpracování jednotlivých příběhů pomocí nástroje ArcGIS
• Vyprávěj	45 min	• Interaktivní představení zpracovaných příběhů.

Cíle modulu:

Účastníci dokáží identifikovat, oslovit, zpracovat a prezentovat příběh druhé osoby, a navíc u účastníků dojde k:

- zvýšení digitálních kompetencí,
- rozvoji kritického myšlení.

Název: Příběhy kolem nás
Téma: Příběh
Velikost skupiny: max. 20
Časová dotace: 90 minut

Charakteristika

Tato aktivita má dvě části. V první jde o upravenou metodu World café ("diskuse v kavárně"), což je metoda, která umožňuje diskusi pomocí simulovaného prostředí kavárny. Jsou zde 3 role - barista, hostitel a diskutér. Účastníci se budou zabývat tím, jaké příběhy mají kolem sebe, koho znají a jak tyto osoby osloví. Ve druhé části, po 60 minutách, budou účastníci vytvářet myšlenkovou mapu, ze které vyjdou jednak konkrétní úkoly, zároveň i tzv. zlatá pravidla pro vedení interview.

Před koncem dostanou účastníci úkol oslovit a domluvit setkání s osobou, kterou si vybrali pro zpracování svého příběhu. K tomu získají i tzv. Handout pro práci s příběhem, včetně souhlasu ke zpracování podkladů.

Cíle:

Účastníci zvýší své komunikační dovednosti, analytické schopnosti schopnost argumentace skrze otevřenou diskusi.
Účastníci přebírají zodpovědnost za iniciativu a svoji volbu.

Materiál:

- papírové ubrusy nalepené na stolech
- napsané 3 klíčové otázky (na jednotlivých papírech):
- Kdybychom psali knihu o předsudcích v našem městě/regionu, jaké by byly názvy kapitol?
- Znáte konkrétní osoby, které jednotlivé předsudky nesplňují/narušují a bojují proti němu?
- Jak konkrétně jednotlivé osoby oslovit k získání jejich příběhu a účasti na Story café?
- rozstříhané A5 na ½ dle počtu účastníků

Příprava:

1. Připravené prostory - 3 stoly, dostatečně daleko od sebe, s přesně určeným počtem židlí dle počtu účastníků.
2. Dekorace àl la kavárna, včetně zástěry pro organizátora a tácu
3. Pití či drobné občerstvení na roznášení

Instrukce - Část 1:

1. Přivítejte účastníky ve Vaší kavárně.
2. Vyzvěte účastníky, aby se usadili ke stolům, libovolně, vždy však dle počtu židlí.
3. Sdělte účastníkům klíčová pravidla metody:

- Podporujte každého k zapojení, ptejte se a rozvíjejte
- Přijímejte rozdílné názory a nápady
- Poslouchejte tak, jako by každý u stolu byl uznávaným filozofem
- Hledejte kauzalitu a vztahy, propojujte informace

4. Vysvětlete účastníkům průběh kavárny:

- Během 60 minut položíte 3 otázky, na každou otázku tak bude 20 minut.
- Po uplynutí 20 minut si všichni účastníci na Váš signál libovolně změní místo (přesednou cik-cak k jinému stolu), zůstává pouze Hostitel
- Před druhou (a třetí) otázkou seznámí Hostitel nové účastníky s výstupy předchozí diskuse daného stolu, teprve poté (cca 3 minuty) sdělíte účastníkům novou otázku.
- Na konci každá skupina (hostitel či celá skupina, dle vlastních preferencí) krátce prezentuje klíčové výstupy z daného stolu.

5. U každého stolu si účastníci vyberou jednoho Hostitele, který bude celou dobu přítomný na své židli, aniž by si měnil místo.
6. Úkolem účastníků je diskutovat možné odpovědi či nápady na položenou otázku a zapisovat na papírový ubrus.
7. Jakmile jsou prodiskutované všechny otázky, Hostitelé ve 3 minutách představí klíčové výstupy svého stolu.

Instructions Part 2

1. Každému účastníkovi rozdejte dvě ½ A4 a vyzvěte je, aby si vybrali dvě osoby ze svého okolí, které mají zajímavý příběh, a které osloví k zapojení se do aktivit Story café.
2. Tyto kartičky účastníci položí doprostřed místnosti a přečtou si výběr ostatních.
3. V případě, kdy někdo zná osobu s příběhem, kterou si zvolil jiný účastník, napíše na kartičku své jméno.
4. Rozdejte účastníkům ještě jednu ½ A4, na kterou napíší účastníci klíčové pravidlo, na které mají pamatovat, když dělají rozhovor s cizí osobou.
5. Vyzývejte účastníky sdílet svá pravidla. Tato pravidla sepisujte na flipchart a vyfoťte je účastníkům, aby je měli v paměti.

Závěrečný rozbor a diskuse:

Účastníkům poděkujte za jejich účast. Na tabuli nakreslete časovou osu, na kterou každý z účastníků zaznačí datum, do kdy osloví jím vybranou osobu s příběhem. Na závěr rozdejte účastníkům Handout pro interview (případně i souhlas s anonymním zveřejněním příběhu pro vzdělávací účely), abyste se k tomu mohli při příští aktivitě vrátit a odpovědět na případné nejasnosti. Zároveň uveďte, že v rámci dalšího setkání se naučí zpracovat příběh pomocí videa, audia i textu.

Inspirativní otázky k závěrečnému hodnocení:

1. Co pro Vás bylo dnes důležité?
2. Na škále 1-10, nakolik se těšíte na setkání s osobou, kterou jste si vybrali?
3. Pokud 8 a méně, co potřebujete, abyste se těšili více?

Název: Příběh 100x jinak
Téma: Příběh
Velikost skupiny: max. 20
Časová dotace: 90 minut

Charakteristika:

Tento workshop předchází setkání s osobou s příběhem. Workshop je zaměřený na otevření možností pro digitální zpracování jednotlivých příběhů. Účastníci se naučí pracovat s textem, s vytvářením audio výstupu, ale i natočit a zpracovat video. Workshop má dvě části. V první části se účastníci naučí pracovat s tvorbou plánu a konceptu, v druhé pak tento koncept budou sami realizovat na příbězích z prvního modulu.

Cíle:

1. Účastníci se naučí zpracovat video, audio a informační text k příběhům.
2. Účastníci získají přehled o technických možnostech pro zpracování příběhů.
3. Účastníci se nebojí využít technologií pro zpracování příběhů.

Materiál:

- Příběhy z prvního modulu.
- Technické vybavení (“chytrý telefon”, případně diktafon, ...)
- Vytištěné handouty z webových stránek www.story-cafe.eu
- Psací potřeby

Příprava:

1. Přehled všech příběhů z Modulu 1
2. 5x flipchart s otázkami s odpovídajícím místem pro sesednutí si 5 skupin nad flipchartem. Otázky:
   - Pro koho je příběh důležitý?
   - Co je hlavní myšlenka příběhu?
   - Rozdělte příběh na: Expozici (úvod), Peripetii (zápletka) a Závěr (rozuzlení = poselství)
   - Co vše víte o dané problematice (tématu příběhu)?
   - Call to action (Jak by měla znít výzva k akci směrem k recipientovi?)
3. Nachystejte si A4 cedulky s názvy skupin (Video/audio/text) a naznačte i počet osob ve skupině (minimálně 2, maximálně 4). Dle počtu účastníků zvolte počet příběhů ke zpracování.

Instrukce - část 1:

1. Účastníci si vyberou jeden konkrétní příběh, který budou zpracovávat všichni.
2. Představte účastníkům modelovou situaci: Tento příběh je nesmírně důležitý. Dokáže měnit lidi, dokáže měnit svět. Vaším úkolem je, aby se tento příběh a jeho myšlenka dostala k těm, ke kterým se dostat má.
3. Vytvořte celkem 5 skupin a posaďte se ke společnému stolu.
4. Sdělte účastníkům, že bude následovat aktivita, která se nazývá "Létající flipchart". Každý flipchart má na sobě jinou otázku. Na každou otázku budou mít účastníci přibližně 5 minut, aby ji prodiskutovali a své nápady zapisovali čitelně a srozumitelně na papír pomocí myšlenkové mapy. Po uplynutí času přijdete a pošlete flipchart další skupině. Tím bude každá skupina odpovídat na všechny otázky.
5. Jakmile dokončíte celé kolečko a flipchart se vrátí ke skupině, která ho měla jako první, dejte účastníkům 5 minut, aby si pročetli všechny poznámku.
6. Jakmile vidíte, že je již hotovo, na tabuli napište následující otázky:

- Pro koho:
- Co:
- Osnova:
- Kontext:
- Akce:

7. K otázkám doplňujte informace dle toho, na co přišli účastníci. Sdělte účastníkům, že jsou tyto informace součástí zadání pro další část setkání, kdy budete už konkrétně příběh zpracovávat. Plynule přejděte na II. část.

Instrukce - část 2:

1. Na tabuli/zem umístíte A4 papíry s nápisy: Video / Audio / Text.
2. Stručně uvedete zadání pro každou skupinu:

- Video - úkolem této skupiny bude vytvořit maximálně minutové video, které citlivě evokuje klíčovou zápletku příběhu (trailer).
- Audio - úkolem této skupiny bude vytvořit krátké audio, které shrne to podstatné z příběhu dotazovaného.
- Text - úkolem této skupiny je vytvořit informativní text, který je možné publikovat i jako tiskovou zprávu k příběhu. Zahrnuje kontext i přímou řeč osoby z příběhu.

3. Všechny skupiny pracují na základě výstupu z předchozí části.
4. Nechte účastníky, aby se zapsali k jednotlivým skupinám. Jakmile se zapíší, požádejte, aby si sesedli dle nově vytvořených skupin.
5. Přečtěte účastníkům ještě jednou vybraný příběh, pověste ho na viditelné místo a rozdejte vytištěné handouty.
6. Průběžně sledujte práci účastníků. Není klíčové, aby bylo vše perfektní, je klíčové, aby si to vyzkoušeli.
7. Po dokončení práce požádejte, aby se účastníci posadili do kruhu.

Závěrečný rozbor a diskuze:

Doporučujeme, abyste vnímali, nakolik se cítí účastníci komfortně při zpracovávání příběhu a případně pomáhali tam, kde to je třeba. Pokud potřebujete podpořit, najdete odpovědi v volně dostupných materiálů, které dále rozvádí práci s jednotlivými nástroji pro zpracování videa, audia i textu.

Inspirativní otázky k závěrečnému hodnocení:

1. Jak jste se cítili při zpracování?
2. Kdybyste byli sami těmi, o kom je video/audio/text, co by pro Vás bylo důležité? Jak to zajistíte?
3. Čím si vysvětlujete rozmanitost výsledků u jednotlivých skupin?

Název: Jeden příběh
Téma: Příběh
Velikost skupiny: max. 20
Časová dotace: 45 minut

Charakteristika

Workshop zaměřený na tvorbu mapy příběhů pomocí softwarové aplikace ArcGIS po vzoru Živé paměti. Účastníci tak dokáží vytvořit ucelenou mapu příběhů, která bude propojovat příběhy po celém světě na základě klíčových slov. Příběhy se tak stanou dostupné celému světu. Jakmile tímto způsobem zpracují příběh osoby, kterou si vybrali, mohou tak její příběh na stránkách story-cafe.eu sdílet s celým světem.

Cíle:

1. Účastníci se orientují v online aplikaci Story Maps a dokáží v ní sestavit jednoduchý příběh.
2. Účastníci jsou schopni pracovat týmově, jsou zodpovědní za vlastní práci.
3. Účastníci jsou otevření využití nových digitálních technologií.

Materiál:

- Ideálně místnost vybavená počítači, případně chytré telefony/tablety/notebooky.

Příprava:

1. Projděte si základní informace o Story maps na jejich webových stránkách.

Instrukce:

1. Promíchejte skupiny tak, aby každá z nich obsahovala alespoň 1 účastníka z předchozí aktivity (text, audio i video).
2. Seznamte účastníky se základními informace o Story maps a jejich účelu.
3. Vyzvěte účastníky, aby svůj příběh zpracovali s využitím softwarové aplikace Story maps. Do příběhu by měli zapracovat audio, video, anotaci i tiskovou zprávu.
4. Buďte k dispozici po celou dobu jejich práce pro případné dotazy.

Závěrečný rozbor a diskuze:

Na konci setkání vyzvěte účastníky, aby příběhy jimi vybraných osob, zpracovali touto formou, klidně v menších skupinkách (max. 3 osoby na jednom setkání)

Název: Vyprávěj
Téma: Příběh
Velikost skupiny: max. 20
Časová dotace: 45 minut

Charakteristika

Tato aktivita se uskuteční až po setkání se s osobou s příběhem a zpracováním výstupů (ideálně ve Story maps). V rámci tohoto workshopu dojde k jednoduché simulaci akce Story café, kdy budou mít účastníci za úkol stručně a jednoduše popsat jimi zpracovaný příběh. Po představení budou účastníci hodnotit zpracování příběhu i případná rizika a možnosti, která ve sdílení příběhu vidí.

Cíle:

1. Účastníky prezentují výsledky své práce, argumentují a hledají potenciální rizika.
2. Účastníci poskytují empatickou zpětnou vazbu.

Materiál:

Projektor a plátno

Příprava:

1. Posbírat všechny výstupy na jedno centrální online uložiště (Story maps)
2. Nechat účastníky prohlédnout si výstupy ještě před setkáním.

Instrukce:

1. Vysvětlete účastníkům, že si vzájemně budou poskytovat zpětnou vazbu s následujícími pravidly:
   - Zaměřte se na pozitiva
   - Směřujte zpětnou vazbu na to, co dělat, nikoli na to, co nedělat.
   - Pokud hodnotíte, používáte formulace: „Měli bychom…"
2. Určete dle svého pořadí jednotlivých účastníků.
3. Vymezte časový prostor pro prezentaci + zpětnou vazbu (ideální poměr je 1+5 minut, závisí to však na počtu účastníků)
4. Sdělte zadání: Cílem je být schopen představit příběh vlastními slovy v 1 minutě tak, aby všichni rozuměli klíčovému poslání, a ukázat to, co bylo zpracováno v rámci Story maps.
5. Hlídejte čas a dbejte na jeho dodržování. Zpětnou vazbu zapisujte na flipchart, zobecňujte jako pravidla pro celou skupinu.

Závěrečný rozbor a diskuze:

V rámci tohoto rozboru je klíčové zaměřit se na pozitiva a na to, jak s tímto dál budete pracovat. Přečtěte si úvod do Modulu 3 a pečlivě vysvětlete, co se bude dál dít s příběhy. Vyjma toho, je dobré se zaměřit na to, co se dařilo, co by bylo dobré zlepšit a jaké postřehy by bylo dobré si zapamatovat. Nedílnou součástí by mělo být i hodnocení pomocí dotazníku, které dostatečně zmapuje nově nabyté kompetence v oblasti digitálních technologií. Petra díky tomuto modulu může přesunout všechny další aktivity do digitální oblasti, což nikdy nevíte, kdy to bude (opět) nutností.

Vyhodnocení z pohledu organizátora

Po všech aktivitách si Petra vzala všechny výstupy, sedla si ke stolu a začala vyhodnocovat, co tento blok účastníkům přinesl. V rukou měla již konkrétní příběhy zpracované účastníky, materiál pro online práci na příbězích a zároveň i angažovanou skupinu studentů, kteří se naučili:

1. Získat relevantní příběhy a ověřovat jejich relevanci,
2. zpracovávat je do komplexního materiálu, se kterým se dá dále pracovat různými způsoby,
3. empaticky klást otázky rozvíjející příběh,
4. odhalovat stereotypy a předsudky ve společnosti.

Kromě cílů, které si ověřila, měla teď k dispozici následující materiály:

- Příběhy osob ke zvolenému tématu
- Souhlasy s užitím těchto příběhu v rámci vzdělávacích aktivit
- Identifikované zápletky pro případné Divadlo Fórum
- Online verzi příběhů pro případnou realizaci v prostředí internetu

Teď už jen zbývalo, jak se Petra rozhodne, že s těmito výstupy bude pracovat dál. I kdyby s nimi však nepracovala, výstup může velmi dobře sloužit k sestavení mapy příběhů na konkrétní potřebu. Výborně se jí to hodí např. k těmto účelům:

- práce s absolventy Univerzity 3. věku na její škole
- zdrojové dokumenty pro výuku v didaktických předmětech, případně i jako podklady pro výuku na ZŠ a SŠ.

Story Café

Story Café Modul

Akce pro veřejnost

Module 3 - The Meeting

The Story Café activity is a 2h30 event for 20 - 300 people, where we develop critical thinking, strengthen the ability of empathy and change attitudes through the sharing of personal stories.
This activity can be followed by Module 4 - Image Theatre, which will extend the event's duration to 4 hours.

What to use to work with this module:

- **Information part** - text description suitable for understanding the wider context
- **Story Café Cards** - cards enabling simple and effective planning and preparation (accessible online)
- **Specific documents** - the possibility of downloading specific documents from the activity website
- **Comics** - A pictorial guide to understanding the activity of the Story Café (accessible online)

Working with this module is different than in previous sections. This is an event organized by participants of previous modules who now need to focus on project management skills.
The overall structure and description of the module is different. The composition of the information is as follows:

1. **Introduction to Story Café** - a short description of the activity's essence
2. **Story Café Cards** - what and how to use Story Café Cards in the preparation and implementation
3. **Roles and principles** - what roles and principles are key in Story Café
4. **Step by step** - description of tasks and activities from the perspective of the organizers
5. **Day D** - The course of the whole day from Petra's point of view

Modul 3 - Akce

Story Café

Aktivita Story café je 2,5 hodinová akce pro 20 - 300 osob, kde skrze sdílení osobních příběhů rozvíjíme kritické myšlení, posilujeme schopnost empatie a měníme postoje nejen u dospělých. Na tuto aktivitu může plynule navázat i Modul 4 - Divadlo obrazů, která trvání akce prodlouží na 4 hodiny.

Co využít pro práci s tímto modulem:
- Informační část - textový popis vhodný pro pochopení širšího kontextu
- Story cards - karty umožňující jednoduché a efektivní plánování a přípravu
- Konkrétní vzorové dokumenty - možnost stáhnutí konkrétních dokumentů z webových stránek aktivity

Práce s tímto modulem je jiná než v předešlých případech. Jedná se o akci, kterou v našem scénáři organizují účastníci předchozích modulů, což přináší spíše nároky na dovednosti v oblasti projektového řízení. I proto je celková struktura toho, jak popisujeme modul, odlišná. Skladba informací je následující:
1. Úvod do Story café - krátký popis, o co nám v rámci této aktivity jde
2. Story café karty - k čemu a jak využít Story karty v rámci přípravy a realizace
3. Role a principy - jaké role a principy jsou klíčové ve Story café
4. Krok za krokem - popis úkolů a činností z pohledu organizátorů
5. Den D - Průběh celého dne pohledem Petry

Úvod do Story café

Petra má v tuto chvíli několik příběhů zmapovaných od A do Z, ještě k tomu i popsaných z hlediska očekávaných dopadů a rizik, zabalených v rámci jednoho celku pomocí aplikace Story maps. Z celé šíře možností práce s příběhy si vybrala realizaci modulu 3, tedy samotnou akci Story café. Vybrala si to proto, aby příběhy a jejich potenciální dopad rozšířila na větší skupinu lidí, a tím i zvýšila celkový dopad toho, čím si účastníci prošli. Teprve po této akci viděla, jakou sílu má dialog a příběh, když se k nim vytvoří prostředí a metafora, do které hosté vstoupí. A jak už napovídá název, hosté v této aktivitě navštíví kavárnu, tedy místo, kde diskuse, dialog, pochopení a empatie má svůj vlastní význam.

Ještě než se Petra pustila do práce, ujistila se, že má k dispozici všechny klíčové výstupy, které nasbírala z předchozích modulů, nebo je zajistila díky jiným aktivitám, v rámci kterých chce realizovat tento modul. Aby bylo vše co nejjednodušší pro všechny zúčastněné, půjdeme krok po kroku s využitím tzv. Story karet.

Jak pracovat se Story café kartami?

Celý systém práce s těmito kartami vychází z tzv. Kanban metodiky vedení projektů. Je to velmi zjednodušeně řečeno živý checklist, pomocí kterého máme jasnou představu, co máme udělat, jak to udělat a kdy.

Zároveň to umožňuje rovnocenné, transparentní a participativní zapojení většího počtu účastníků s využitím jejich silných stránek. Je velmi jednoduché nahradit karty online nástroji, které jsou dostupné zdarma (Trello). Karty shrnují vše, co je níže napsané a nabízí konkrétní podobu toho, jak to udělat.

Začínáme:

Organizace každé akce si vyžaduje setkání pracovního týmu. Petra oslovila všechny účastníky Modulu 1 a Modulu 2, a na toto organizační setkání vyčlenila celých 90 minut. Petra sdělí účastníkům cíle aktivity, vysvětlí koncept metody (viz níže) a začne pracovat se Story café kartami. Na konci setkání ví každý přesně, co, jak a kdy má udělat.
Cíle modulu:
Účastníci realizují veřejnou vzdělávací akci pro 20 - 300 účastníků umožňující rozvoj kritického myšlení a demokratických hodnot ve své lokální komunitě. Mimo to dojde k následujícím změnám u účastníků, a to:

1. zvýšení organizačních kompetencí a kompetencí řízení projektů,
2. rozvoji kritického myšlení a empatie vůči „jinakosti".

Kontext aktivity Story café:
Story café je modul určený pro zapojení veřejnosti, a to jako nástroj umožňující celoživotní vzdělávání. Jedná se o akci, která svých charakterem navazuje na takové aktivity, jakými jsou TED, FuckUp night, Pecha Kucha, Živá knihovna a další. Oproti těmto akcím však Story café staví více na transformaci, méně na inspiraci. Jedná se tak výhradně o holistickou vzdělávací akci umožňující propojení lidí, poznání jejich příběhů a pochopení toho, co je pod povrchem jejich i svého ledovce. Svojí metodologií primárně čerpá z Open Space Technology, Živé knihovny a World café.

Celý proces je velmi jednoduchý. Funguje to jako běžná kavárna. Vejdete dovnitř, baristé Vám představí menu na velké tabuli, vy si vyberete a závazně objednáte svůj předkrm, hlavní chod a dezert. Po objednávce si vychutnáváte 30 minutový Příběh servírovaný baristou. Po dokončení už jen dáte baristovi zpětnou vazbu, a buď si objednáte další (celkem 3), nebo odcházíte. Jsou tu však 2 zásadní rozdíly oproti kavárně:
barista Vám umožní setkání s konkrétní osobou s příběhem,
na konci nedostanete účet za to, co si odnášíte.

Celá akce trvá 2 hodiny a umožňuje účast 10 - 300 osob, a to dle typu a množství v nabídce baristů. Na akci přímo navazuje Modul 4 Divadlo obrazů, které akci protáhne na celkové 4 hodiny včetně pauzy.

Aby každý věděl, co je jeho role a dokázal ji bezpečně splnit, je nutné zapojit účastníky do celého procesu přípravy. Petra už dopředu věděla (Modul 1), že smyslem celé této aktivity je v jejím případě postojová změna účastníků a hostů, rozvoj kritického myšlení, schopnosti empatického rozhovoru a narušení předávání vzorců chování vedoucích k možné diskriminaci osob s „jinakostí".

Než se tedy pustila do Story karet, potřebovala si být jistá, že je na stejné lodi s účastníky. K tomu výrazně pomohla společná formulace odpovědí na tzv. W-otázky.

W-otázky

Při plánování a přípravě je vhodné mít zjednodušenou verzi celého Story café, pomocí které jsme schopni jednak ověřit, zda to všichni zapojení chápou totožně, zároveň i pro oslovení externích osob, a to včetně osob s příběhy a hosty. K tomu nejlépe slouží popis celého Vašeho nastavení na 1A4 s využitím mírně upravených W-otázek. Petra spolu s účastníky odpověděla na tyto otázky následujícím způsobem:

- **WHY?**

Chceme rozvíjet kritické myšlení, pochopení a empatii u dospělých, a to skrze setkání se a práci s konkrétními osobami se zkušeností s diskriminačním jednáním.

- **WHAT?**

Uspořádáme setkání 100 osob s celkem 14 příběhy. Setkání se uskuteční pomocí metody Story café, která funguje jako běžná kavárna, kdy host přichází do kavárny, souhlasí s podmínkami jejího provozu, vybírá si z nabídky příběhů, a poté si vychutnává jednotlivá menu. Na závěr využijeme i Modul IV pro posílení vzdělávacího dopadu na účastníky. Tématem Story café budou předsudky ve společnosti.

- **WHO?**

Celou akci uspořádají studenti Univerzity 3. věku ve spolupráci s místní knihovnou. Celkem bude zapojených 20 studentů, kteří zpracovali příběh 14 knih.

- **WHO FOR?**

Primární cílovou skupinou, tedy hosty, budou v kavárně osoby starší 25 let, kteří pracují ve službách či v zaměstnání, které umožňuje ovlivňování postojů mládeže a dětí. Celkem plánujeme do akce zapojit na 65 osob.

- **WHEN?**

Celá akce se s ohledem na cílovou skupinu uskuteční do 1 měsíce, a to v čase od 16:30. Předpokládaný konec je 19:30.

- **WHERE?**

Akce se uskuteční v místní knihovně s využitím hlavního sálu s kapacitou 120 osob. Listování v příbězích bude probíhat na přilehlém mezipatře knihovny, které lze opticky i fyzicky oddělit a vytvořit tak intimní prostředí.

Tento text zpracovaný na 1A4 Petra použila nejen pro to, aby byli všichni na jedné lodi, ale pomohl ji i nadefinovat tzv. kouzelnou větu, tedy větu, díky které dokáže velmi rychle vysvětlit komukoli, co vlastně plánuje udělat:

„Budeme organizovat Story café, kde si registrovaných 100 osob bude moci vychutnat příběhy a objevit jaké to je být obětí diskriminace a předsudku na vlastní kůži."

! Po této definici už Petra rozložila Story karty a spolu s účastníky plánovali a připravovali vše dle nich. Níže opisujeme slovy to, co v rámci Story karet máte maximálně zjednodušeno do jednotlivých kroků. Petra si to pročetla, aby měla celý pohled na metodiku (tzv. pohled z helikoptéry).

Role ve Story café

V rámci celé aktivity pracujeme podobně jako u Živé knihovny a World café s metaforou, která umožňuje jednodušší vstup do dialogu a udržení jasných mantinelů a pravidel aktivity. Aby metafora fungovala, je vhodné pracovat s následujícími rolemi:

a. **Baristé (osoby, které pečují o Příběhy)**
   Baristou jsou všichni účastníci, kteří připravovali a zpracovali příběh zastoupený ve Story café. Jsou zodpovědní za vše, co se týká příběhu i osoby, která příběh bude sdílet s hosty

b. **Příběh (osoba otevřená a přípravená sdílet svůj příběh)**
   Příběhy jsou osoby, které jsou otevřené a připravené sdílet s hosty určitou kapitolu svého života. Příběhy jsou nejčastěji lidé, kteří se stali obětmi nálepkování či diskriminace, mají jedinečnou dovednost, znalost či zkušenost, případně silné napojení na místní komunitu. Jsou to lidé, o nichž se dozvídáme informace z mediálních zkratek či na základě stereotypu. Právě jejich Příběh si budou objednávat Hosté, chodit k nim ke stolečkům a vést s nimi dialog

c. **Hosté (veřejnost)**
Jsou to návštěvníci Story café, tedy všichni, kteří se nijak nezapojili do přípravy této aktivity a zároveň se aktivně zúčastní celého setkání. Jsou to lidé, kteří většinově znají pouze mediální zkratky či nálepky týkající se přítomných „Příběhů".

d. **Zástupce provozního (dobrovolníci)**
Jsou to účastníci, kteří nemají zastoupený vlastní příběh (nejsou baristy), přesto mají klíčovou roli v celé aktivitě. Jsou pravou i levou rukou Provozního.

e. **Provozní (hlavní organizátor)**
Je to osoba, která je zodpovědná za celý průběh setkání. V našem případě je to Petra.

Principy ve Story café:

Tato metoda umožňuje velmi široké použití. Aby však fungovala, je nutné, aby vždy byly dodrženy následující principy, které je rovněž vhodné komunikovat směrem k účastníkům, ale i směrem k hostům a příběhům.

- Bezpečí - setkáváme se s příběhem, což většinou vyvolává emoce. Pokud se kdokoli z účastníků bude cítit "v ohrožení", může kdykoli z kavárny odejít a odpočívat v relaxační zóně.
- Otevřenost - zejména na to být připraven na to být překvapen. V kavárnách se dějí divy, v té naší to platí násobně.
- Dialog - jeden z nejdůležitějších principů, kdy hosté nejsou od toho, aby poslouchali, ale aby s Příběhem vedli dialog, ptali se, sdíleli vlastní zkušenost.
- Anonymita - nikdo z osob s příběhem ve Story café nevystupuje jako fyzická osoba, ale vždy vystupuje výhradně jako název příběhu. Svoji identitu může tato osoba sdělit pouze ona sama.
- Dobrovolnost - příchod do kavárny je zcela dobrovolný, stejně tak jako listování si v příbězích. Odejít je možné, zůstat z povinnosti nevhodné.

Pro lepší vysvětlení doporučujeme tyto principy napsat na velký arch papíru a viditelně vyvěsit na místo, kde na ně uvidí všichni zúčastnění.

Jak to probíhá z pohledu hostů?

Hosté přicházejí na konkrétní hodinu, vždy minimálně 15 minut před zahájením. Před vstupem do kavárny podepíší pravidla vztahující se k celému prostoru a vyhledají volné místo, na které se posadí. V předem určený čas vystoupí před celou skupinu osob „Provozní" s uvítací řečí, čímž se navozuje atmosféra a vysvětlují základní principy fungování, a to včetně praktických informací.

Po úvodním slovu představí baristé své svěřené příběhy a lepí je na vytvořenou tabuli ("menu"). To celé proběhne během maximálně 15 minut.

	Předkrm	Hlavní chod	Dezert
Příběh 1	Name: Name:	Name: Name:	Name: Name:
Příběh 2	Name: Name: Name: Name:	Name: Name: Name: Name:	Name: Name: Name: Name:
Příběh 3	Name: Name: Name	Name: Name: Name	Name: Name: Name
...			

Po představení Příběhů si hosté mohou závazně objednat prostor u jednotlivých stolečků, a to do počtu, který si Příběhy sami předem určí (maximálně 6 osob). Jakmile se zapíší, vrací se zpět na své místo. Provozní opět upozorní na základní pravidla a pomůže navodit atmosféru. Zároveň zdůrazní 2 klíčové informace:

1. Před a po setkání se s Příběhem dostanou hosté jednoduchý dotazník, který si nosí na jednotlivá setkání s Příběhem a postupně ho doplňují,
2. na konec i na začátek dalšího kola čtení uslyší hosté vždy zvukový signál, přičemž mezi koncem a začátkem bude 5 minut prostor, aby se účastníci stihli přesunout k dalšímu stolečku.

Po těchto informacích dostanou hosté první část dotazníku, který na místě vyplní pro každý "chod" zvlášť (předkrm/hlavní chod/dezert). Po krátké chvíli zazní signál znamenající první čtení, kdy si baristé čtenáře odvedou ke stolečkům za osobami, které jsou připraveny sdílet své příběhy (lze nahradit dobře promyšleným značením). Po zaznění zvukového signálu oznamujícího konec prvního kola rozdají baristé druhou část dotazníku, který si hosté vyplní u stolečku, kde četli Příběh, poté na další zvukový signál přejdou do centrální místnosti k tabuli. Z tohoto bodu si baristé opět odvedou hosty k dalšímu Příběhu.

Tímto způsobem může proběhnout libovolné množství kol, a to vždy s ohledem na časové a fyzické možnosti zúčastněných. Po posledním kolečku se všichni účastníci sejdou opět před tabulí, kde proběhne finální vyhodnocení zaměřené na práci s dotazníkem, případně Provozní začne s Modulem 4 - Divadlo obrazů.

Story Café

1. Výběr Příběhů

Téma, cílová skupina a nastavení, které si Petra vybrala, je jedna z těch složitějších variant, protože je třeba dbát vyšší opatrnosti směrem k Příběhům než v případě, kdy jsou zvoleny jednodušší témata. Společně s účastníky napsala Petra všechny Příběhy na tabuli/flipchart, a na základě následujících kritérií společně finalizovali svůj vlastní seznam:

- Relevance příběhu k tématu
- Otevřenost ke sdílení vlastního příběhu
- Připravenost na sdílení vlastního příběhu

K vyhodnocení jednotlivých kritérií využili škálování, kdy 10=nejvíce, 1=nejméně. Cokoli, co bude průměrně značeno číslem 8 a méně, je nutné dále rozvést a napsat si, co je nutné ještě udělat, aby to bylo číslo 9, 10. Pokud je číslo nižší než 6, je vhodné nezařazovat v tuto chvíli Příběh do Story café.

Petra věděla, že kdyby neseděl plánovaný počet, může buď s účastníky zpracovat další, nebo upravit počty a popisek. V tuto chvíli však měla 14 příběhů, což bylo zcela dostačující na první práci s metodou.

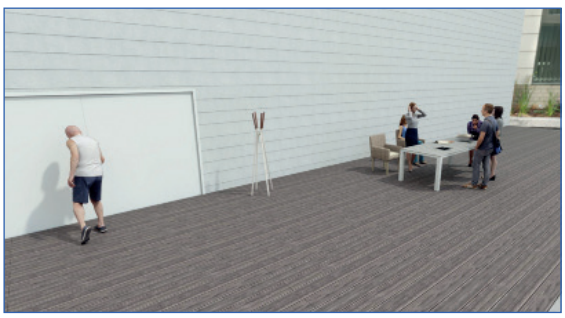

2. Příprava příběhů

Tato část je velmi důležitá. Petra měla značně usnadněnou práci, protože měla jednotlivé příběhy zpracované (Modul 1), měla i definovanou zápletku, pojmenovaná jejich rizika a možné vzdělávací dopady. Co ji však chybělo, byla příprava těchto osob s příběhem na setkání s cizím člověkem v rámci akce Story café, seznámení s pravidly a ověření jejich dostupnosti a zájmu s ohledem na plánovaný termín.

Ke každému příběhu se přihlásila jedna osoba, která se s dotyčnou osobou setkala a prošla celý Check-list, a to s dodržením všech Zlatých pravidel, které byly definovány v rámci Modulu 2. Tento check-list byl zároveň podepsaný oběma stranami, aby bylo jasné, že s tím obě strany souhlasí.

Tip: Můžete si zjednodušit práci, pokud už v rámci Modul 2 pracujete s tímto check-listem.

Konečně mohla Petra s účastníky vytvořit celé Menu, které bude součástí Story café. Zároveň díky tomu, že si každý příběh nastavil maximální a minimální počet hostů během jednoho setkání, dokáže si snadno spočítat i maximální počet hostů celé akce.

Příprava prostor a materiálů

Petra chtěla původně celou akci realizovat na půdě univerzity, a to i s ohledem na typ účastníků. Nakonec však oslovila místní knihovnu a domluvila se s nimi na spolupráci, a to zejména proto, že chtěla zapojit co nejvíce osob mimo sociální bubliny účastníků a maximalizovat tím i vzdělávací a multiplikační dopad akce. Navíc, místní knihovna má značně členité prostory, kde je možné využít sálu pro úvodní setkání a galerií pro listování si v Příbězích. Mít možnost oddělit tyto prostory (objednávky vs. listování) je zcela zásadní pro úspěch aktivity. Knihovna navíc posiluje celou metaforu a usnadní tak celé fungování.

Příprava kavárny

Protože se jedná o metodu, kde se pracuje s metaforou, je vhodné, aby celá akce byla tvořena v tomto duchu. Meze se v takovém případě nekladou a čím kreativněji a hravěji je příprava uchopena, tím více to ocení všichni zúčastnění a posílí to vzdělávací dopad. I přesto jsou zde klíčová doporučení, která je nutné dodržet jako minima standardu. Celkový koncept i přípravu je vhodné mít dopředu promyšlenou. Petra spolu s účastníky vytvořila celkový layout a rozvržení prostoru, k čemuž použila bezplatný online plánovač prostor.

Registration and Rules

Každá kavárna má svůj vlastní vchod. Před vchodem do kavárny máte nejen otevírací dobu, název a informace o provozovateli, ale v mnohých případech i vystavenou nabídku. Na dveřích nacházíte informace, které se týkají pravidel a povinností hostů. Vstupem do místnosti s nimi hosté souhlasí, i přesto se občas stane, že si jich někdo nevšimne. Z toho důvodu doporučujeme mít pravidla velmi explicitně uvedena a podepsána od každého hosta. Před vstupem by měl být i stoleček s návštěvní knihou, kde mohou své souhlasy hosté připojit. Petra si s účastníky připravila recepci, u které hosté podepsali pravidla, mohli si prohlédnout Menu a odložit bundy a kabáty.

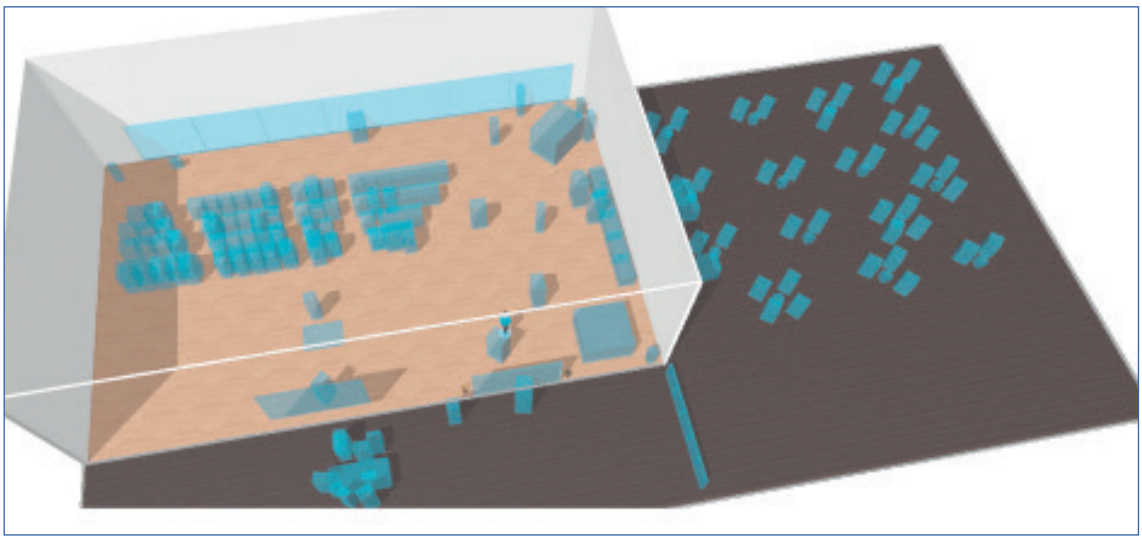

Uspořádání hlavního prostoru

Hlavním prostorem máme na mysli centrální místo (v metafoře se jedná o Bar), kam se pohodlně vejdou všichni zúčastnění, vyjma osob s příběhem, kteří mají vždy svoji místnost. Pokud tedy plánujete akci pro více než 300 osob, je vhodné využít auly, muzea, galerie, konferenční prostory. Pokud plánujete akci pro méně než 50 osob, vystačíte si s větší učebnou. Krom velikosti prostoru je nutné si být dobře vědom uspořádání židlí, tabule, místa pro baristy a potřebný materiál. Petra měla možnost si prostor uspořádat podle svého, udělala tedy takové členění, aby bylo dostupných co nejvíce uliček pro průchody.

Celý prostor byl členěn frontálně, tedy tak, že Provozní a Baristé stojí proti hostům. Po ruce mají stoleček se všemi pomůckami, za zády je volná plocha, na kterou budou lepit jednotlivé příběhy. Hosté jsou uspořádáni ideálně do mírného oblouku, aby vznikl pomyslný kruh. V místnosti by měly být vhodně zvolené dekorace spojené s kavárnou a výrazným nápisem i název akce/kavárny Story café (například tím, že napíšete jednotlivá písmena na A4 a nalepíte nad plánovaný prostor pro Příběhy).

Vzhledem k tomu, že se jedná o akci, která je poměrně náročná, doporučujeme mít na místě i karafy s vodou, případně je možné se domluvit se skutečnou kavárnou, aby měli hosté možnost vzít si sebou kávu.

Tip: Výbornou pomůckou je i koberec určený pro toho, kdo mluví k hostům. Tím jasně vymezujete prostor, na kterém se pohybuje a dodá to atmosféru.

Příprava „Zahrádky"

Zahrádka je velmi důležité místo. Jedná se o oddělený prostor, kde si mohou hosté vychutnat svůj vybraný chod. Zároveň je to místo, kde mohou Příběhy zcela nerušeně sedět a nebýt rušeni osobami, které se do aktivity nezapojily. Aby tento prostor fungoval, je nutné dodržet následující principy:

1. Každý Příběh má svůj stoleček, označený číslem či symbolem.
2. U daného stolečku je přesný počet židliček (či míst k sezení), který odpovídá počtu maximálního počtu hostů pro jednotlivé Příběhy (max. 6).
3. Vzdálenost mezi jednotlivými stolečky umožňuje nerušený dialog.
4. V místnosti je spolu s příběhu i dostatečný počet osob, které zajišťují logistiku pro hosty a Příběhy.
5. Místnost je vhodně vyzdobena, Příběhy mají k dispozici alespoň sklenici s vodou.

Tip: Umístěte na stoly papírové ubrusy/flipcharty s otázkou: Co si odnášíte ze setkání s Příběhem? Tyto ubrusy poté slouží nejen jako okamžitá zpětná vazba, ale i jako možná inspirace pro další hosty při navazujícím chodu.

4. Pozvání hostů

Jak zaujmout veřejnost, aby na takovou akci přišla? To je téma, o kterém by bylo možné psát knihy, a taky těch knih je k tomu napsáno až příliš mnoho, abychom se tomu zevrubně věnovali. I přesto si neodpustíme několik klíčových doporučení, které je nutné dodržet.

1. V případě loga, názvu a metodiky je nutné mít na paměti, že se jedná o metodiku, která je sice dostupná zdarma, ale její využití je podmíněno dodržováním pravidel stanovených na webových stránkách organizace.
2. V rámci oslovování využijte maximum toho, co máte k dispozici, avšak s podmínkou souhlasů ke zveřejnění.
3. Dodržujte pravidlo anonymity, kdy identitu smí prozradit pouze sama osoba s příběhem. V rámci propagace nepropagujte konkrétní osoby, ale pouze příběhy.
4. Pracujte se závaznými rezervacemi míst pomocí online nástrojů. To Vám umožní efektivní plánování prostor a urychlí i vstup do prostoru Story café.

Mějte dopředu promyšlenou cílovou skupinu a hledejte, co konkrétní získá tím, že se zapojí (reagujte na to, co tuto skupinu trápí - nabízejte řešení).

Využití sociálních sítí je pro tuto aktivitu zcela ideální. Ohledně vstupného je třeba se řídit licenčními podmínkami prací s touto metodou.

5. Dotazník

Jedním z velmi důležitých nástrojů, který ještě bylo třeba připravit, byl i tzv. Model ledovce, který zároveň sloužil jako dotazník. Tento dotazník měl 3 části. Účastníci dostanou jeden dotazník ihned na začátku akce po volbě svých chodů, a postupně pracují na jeho vyplnění. Na konci akce ho odevzdají organizátorům, podepsaný či anonymní dle preferencí.

Část 1 - Po výběru Příběhů
V této části je v dotazníku napsána otázka: Napište vše, co se Vám vybaví, když se řekne /název vybraného příběhu/. Smysl této otázky spočívá v evokaci tématu, možných otázek pro rozhovor a připravení na vstup k dialogu. Hosté vyplňují tuto část pro všechny vybrané Příběhy ihned po volně Příběhů před setkáním s nimi.

Část 2 - Po přečtení jednotlivých Příběhů
V této části je v dotazníku napsána otázka: Co konkrétně bylo jinak, než jste si mysleli před listováním v Příběhu? Smysl této otázky spočívá v zamyšlení nad tím, jak na mě dopadl příběh, a to zejména s ohledem na to, co si host před listováním myslel.

Část 3 - Po přečtení všech Příběhů.
V této části je v dotazníku je nejprve vysvětlena Teorie ledovce (viz modul 1). Teprve pod ní se nachází škála 1-10 s otázkou: Nakolik si myslíte, že Vám dnešní zkušenost ze Story café pozitivně ovlivní Vaše vnímání „jiných" osob? (1=nejméně, 10=nejvíce). Pod škálou je možné rovněž napsat komentář a zároveň dát na sebe kontakt (a jméno) v případě zájmu o další pozvánky, informace či jiné.

Tento dotazník není primárně určený pro sběr zpětné vazby, jako spíše určitý kompas sebereflexe pro každého hosta. Je tedy možné ponechat ho i hostům. Petra se však rozhodla sbírat tento dotazník, a to i proto, aby mohla budovat novou komunitu kolem Story café.

6. Menu

Menu je ústřední bod pro práci s organizací a logistikou celého Story café. Má poměrně pevně dané standardy, se kterými lze hýbat jen velmi omezeně. Při přípravě dbejte zejména na dostatečný prostor, ale i viditelnost pro každého zúčastněného. Petra si vybrala možnost, že si předlepila layout, do kterého pak jednotliví Baristé umisťovali názvy jednotlivých příběhů, což je nejjednodušší varianta. Podle počtu můžete zvolit, zda budete mít nahoře (sloupce) názvy Příběhů, nebo zda budete mít nahoře názvy chodů. Každý příběh by měl být navíc označen ilustrací (či číslem) totožnou s označením stolečku, který v Zahrádce patří danému Příběhu. Velmi důležité je uvádět i časy jednotlivých chodů. Při zapisování se na tabuli k jednotlivým příběhům nezapomeňte na možnost propsání na zeď. Volte proto vhodný papír i fix.

Zároveň doporučujeme vytvořit si šipku, která ukazuje, ve které části programu zrovna jste. Vzhledem k tomu, že Petra realizovala i Modul 4, nechala si jeden sloupec nazvaný Aperitiv, který sloužil k výběru příběhu, který budou účastníci dále rozvádět.

Finální příprava

Petra s účastníky už jen kontrolovali, co jim chybí. Všechny dokumenty, pravidla, harmonogram i Menu byly vytištěny a nachystány. Petra měla nachystanou i uvítací a závěrečnou řeč, vytištěný kontaktní list na Příběhy a každý účastník věděl, co a kdy má dělat během akce. Dokonce se rozhodla i realizovat Modul 4, k čemuž využila aktivity na předposledním setkání s účastníky. Petra nenechala nic náhodě, prošla si finální check-list a šla brzy spát, aby dokázala navodit následující den příjemnou atmosféry, tak důležitou pro silný vzdělávací dopad.

Průběh dne

Byly čtyři hodiny odpoledne, kdy Petra stála nervózně v sále a očekávala příchod prvních účastníků. Vše bylo připravené, registrovaných bylo 64 hostů. Příběhy i Baristé seděli pohromadě a nezávazně se bavili a seznamovali navzájem. Před vstupem do Story café stáli dva studenti Univerzity 3. věku, kteří čekali první hosty. Přizvaní byli i dva novináři.

Zahájení
O půl páté zazněl gong. Petra si stoupla před všechny Hosty a vyzvala je k posazení. Z boku místnosti seděli i baristé, teď už připraveni představit dnešní Menu. Petra začali svoji úvodní řeč, která se nesla v duchu ,,Proč". Nezapomněla však i na praktické informace. Teprve poté představila průběh, pravidla a dotazník. Výzvou k tomu, aby už teď Hosté přemýšleli nad vlastní volbou (nikoli první, ale nad tou, která je může nejvíce překvapit), předala slovo Baristům, kteří představili jednotlivé Příběhy. Vždy uvedli název Příběhu, počet míst a jednovětou charakteristiku k němu. Ta se shodovala i s popisem na papíru, který hned po představení nalepili ke správnému místu. Po jejich představení se opět slova ujala Petra, která vyzvala k výběru.

Hosté se natlačili k Menu a zapisovali svá jména k jednotlivým Příběhům. Jakmile měli hotovi, vzali si ze stolečku Dotazník, který po posazení začali vyplňovat. V tomto čase hrála jemná hudba na pozadí. Když Petra viděla, že většina je hotová, přípomněla pravidla a postupně nechala odcházet jednotlivé skupinky k Příběhům za doprovodu Baristů.

Od té doby běžel čas pro první ochutnávku. Po uplynutí času se ozval gong, který znamenal podávání druhého chodu. V praxi to probíhalo tak, že někteří dokončovali ještě svá vyprávění, někteří začali vyplňovat dotazník. Baristé se dívali po prostoru a když někdo tápal, poradili. Zároveň připomínali dotazník. Vzhledem k tomu, že některým to trvalo déle, věděla Petra, že u dalšího listování zazvoní gongem 2 minuty před koncem čtení.

Všichni hosté se postupně opět sešli u tabule, kde si je baristé po zaznění dalšího gongu postupně odváděli směrem k dalšímu Příběhu. Mezi jednotlivými chody bylo 5-10 minut pauzy, aby bylo možné se přeorientovat, a aby se mohli Příběhy občerstvit či využít toalet.

Poslední čtení
Po posledním čtení se všichni opět sešli v hlavní místnosti. Vzhledem k tomu, že Petra chtěla realizovat i Modul 4, bylo nutné dát krátkou pauzu. Před pauzou však krátce zhodnotila celý proces čtení a požádala hosty o vyplnění poslední části dotazníku. Poté rozdělila celou místnost na škálu 1-10 a požádala, aby se hosté postavili na číslo, které nejvíce vystihuje jejich zážitek: ,,Nakolik byste doporučil svému kamarádovi, kamarádce (dětem,...), aby se zúčastnil takové akce?" Tím se vytvoří tzv. NPS (Net promoters score) vyjadřující celkový dojem z akce. Několika osobám stojících na 8 a méně položí otázku, co by potřebovali, aby se posunuli výš. Odpovědi si pečlivě zaznamenává.

Po tomto krátkém intru nechá hosty stát a Petra shrnula, co se bude dít dál, poděkovala a domluvila se s hosty na čase, kdy se bude podávat Aperitiv.

Modul Divadlo obrazů

Změna prostřednictvím živých obrazů

Modul 4 - Divadlo obrazů

Pracovat s příběhem bylo pro Petru i účastníky inspirující a přineslo to mnoho příležitostí. Petra však pokládala za velmi důležité udělat ještě jeden poslední krok, který umožní u účastníkům zakořenit hlouběji dovednosti, znalosti i postojové změny. Modul 4 je inspirován přístupem Divadla utlačovaných a využívá práce s kolektivními Živými obrazy, které vycházejí z jednotlivých Příběhů. Nejvhodnější využití tohoto modulu je přímo v rámci realizace Modulu 3, tedy Story café akce, a to jako jeho druhá část. Část přípravy na tento modul je zahrnuta mezi Story café karty a je součástí příprav Modulu 3. Tato aktivita umožňuje i "nehercům" pracovat s divadelními technikami. Dává možnost příběh vizualizovat a intenzivněji prožít jeho rozuzlení, s kterým přichází sami účastníci. Díky této aktivitě mohou účastníci získat odpovědi na otázky, které vzklíčily v průběhu dialogu s Příběhy.

Které aktivity vytisknout	Čas	Popis
Obrazy	45 min	Příprava úvodních scén u jednotlivých příběhů
Výběr zápletky	10 min	Instrukce k zapojení účastníků do výběru konkrétní zápletky
Modelování milníků	25 min	Instrukce k sestavení obrazu minulosti čtenáři Příběhu
Změna minulosti	60 min	Skupinová práce na alternaci vývoje příběhu

Cíle modulu:

Účastníci si uvědomují a zvnitřňují principy kritického myšlení, proaktivnosti a zodpovědnosti za své činy s ohledem na schopnost kritického uvažování. Kromě toho si zvýší:

- schopnost prezentovat a prosazovat svůj názor ve skupině,
- kompetence k učení a sociální kompetence.

Jak to probíhalo na akci:

Po stručném vyhodnocení dotazníků v rámci Modulu 3 sdělila Petra hostům, co je čeká. Seznámila je s tím, že si zvolí jeden příběh, kde Baristé ztvární klíčovou zápletku. Úkoly pro hosty se daly rozdělit do 5 kroků ve 3 aktivitách:

1. Volba zápletky - všichni účastníci vybírají zápletku, se kterou se bude dále pracovat.
2. Modelování milníků - ti, kteří četli Příběh, modelují klíčové události, které k popisované zápletce vedly.

3. Změna minulosti - ve skupinkách diskutují všichni zúčastnění možné alternativní situace v minulosti Příběhu.
4. Nová budoucnost - skupinky modelují alternativní situace Příběhu a vysvětlují ostatním svoji volbu, včetně jejího dopadu na Příběh.
5. Desatero - na základě předchozí zkušenosti si účastníci definují 10 doporučení, co dělat, aby i oni mohli ovlivnit pozitivně budoucnost lidí kolem sebe.

Po závěrečném poděkování, shrnutí a vyjádření přání do budoucího života Petra vyzvala všechny zúčastněné, aby ještě před odchodem udělali maximálně 3 čárky k jednotlivým návrhům u posledního kroku aktivity. Zároveň sdělí, že všem zúčastněným přijde následující den dotazník.

Název: Obrazy
Téma: Živé obrazy
Velikost skupiny: do 200 osob
Časová dotace: 45 minut

Charakteristika:

Tato aktivita je výchozím bodem pro Modul 4, přestože je nutné ji realizovat v dřívějším čase. Účastníci si v rámci ní vyzkouší vytvoření obrazu jednotlivých z pletek tak, aby byly srozumitelné, provokativní a jasně komunikující děj, který je v Příběhu klíčový pro další rozvíjení.

Cíle:

1. Účastnící se dokáží vcítit do života jiných osob a upravit své vnímání na základě této zkušenosti.

Materiál:

- Vytištěné zápletky
- Handout pro vyplnění obrazu
- Psací potřeby

Příprava:

1. Uspořádání židlí do kruhu.

Instrukce:

1. Vysvětlete účastníkům cíl aktivit a jak bude použit v rámci Modulu 4.
2. Každému účastníkovi rozdejte jednu zápletku a zadejte úkol: Sestavit obraz, který nejlépe vystihne problém či pointu příběhu tak, aby ji rozuměl i člověk, který ten příběh nezná.
- Rozdělte účastníky do skupin po 3 (ideálně)
- Nechte je nejprve diskutovat podobu ztvárnění každé ze zápletek.
- Položte všem účastníkům otázku, zda všichni mají představu, jak ztvárnit obraz. Pokud ne, vyzvěte k představení a pomozte pomocí skupinového brainstormingu. K vymodelování si účastníci mohou půjčit další účastníky.
3. Rozdělte skupinu na dvě části. První skupina vytvoří své obrazy. Druhá skupina je obchází jako obrazy v galerii a dávají přímou zpětnou vazbu (o kterou zápletku se jedná, jak je vymodelovaná, jak to zlepšit).
- V případě, že některý z obrazů bude velmi nejasný, opět diskutujete v celé skupině, jak danou pointu ztvárnit, aby to bylo srozumitelné.
- Po dokončení této části si skupinky vymění role a probíhá to samé.
4. Rozdejte účastníkům Handout, aby si svůj obraz popsali

Závěrečný rozbor a diskuze:

Zopakujte účel této aktivity a zjistěte především spokojenost jednotlivých osob s podobou jejich zápletky. To lze zjistit opět škálováním (na škále 1-10, nakolik jste spokojeni s obrazem Vaší zápletky?), případně i otevřenou diskusí.

Název příběhu	
Konfliktní situace	
Klíčová zápletka	(Jaké otázky má otevřít u diváka? Jaký pocit?) 1. 2. 3.
Můj obraz	Popis scény:
Rekvizity	
Jméno “Baristy”	

Název: Volba zápletky
Téma: Živé obrazy
Velikost skupiny: do 200 osob
Časová dotace: 10 minut

Description:
Po zkušenosti s listováním si v Příbězích mají účastníci možnost vybrat si jeden z těchto Příběhů a ten dále rozvést pomocí "Živých obrazů". Každý Příběh má zpr covanou svoji zápletku, kterou je možné snadno převést do zmrzlého obrazu. V rámci této krátké aktivity si účastníci vybírají jeden konkrétní obraz, který pomocí Baristů zpracují a dále rozvinou.

Cíle:
1. Účastníci se domluví na výběru zápletky jednoho z Příběhů, se kterým dále budou pracovat pomocí navazujících aktivit.

Materiál:
- Názvy a anotace všech Příběhů na viditelném místě
- Flipchart a barevná lepítka

Preparation:
1. Všichni účastníci sedí v jedné místnosti.

Instrukce:
1. Sdělte všem účastníkům, co je cílem této aktivity.
2. Vysvětlete, že každý z účastníků má celkem 3 lepítka, která může nalepit k jednotlivým příběhům. Může a nemusí využít všechny.
3. Nechte účastníkům 1 minutu na přemýšlení, který z příběhů je pro ně natolik zajímavý, abyste se mu věnovali další 1 hodinu.
4. Umožněte účastníkům nalepit své preference na jednotlivé Příběhy.
5. Spočtěte body a vyberte 1. Pakliže bude shoda, nechte hlasovat i baristy.

Závěrečný rozbor a diskuze: :

Účastníkům poděkujte a sdělte, že na základě jejich výběru budete modelovat zvolený Příběh. Sdělte účastníkům, co se bude dít dále a vyzvěte Baristy, aby ztvárnili příběh (viz předchozí aktivita Modulu 4) v předem jasně vymezeném prostoru (uprostřed scény).

Název: Modelování obrazů
Téma: Živé obrazy
Velikost skupiny: do 200 osob
Časová dotace: 25 minut

Charakteristika:

V rámci této aktivity si účastníci vymodelují (z dalších účastníků či ze sebe) Živý obraz založený na vnímání zvoleného Příběhu. Na konci tak bude vystavěn obraz, který zachycuje zápletku a klíčové události či milníky, které k dané situace dle účastníků vedly.

Cíl:

1. Účastníci se vcítí do klíčového okamžiku zápletky a identifikují klíčové příčiny daného děje příběhu.

Materiál:

- Žádný

Příprava

1. Doporučujeme mít předem promyšlené některé milníky, kdyby bylo nutné skupinu více podpořit.
2. Nachystejte si dopředu pravidla pro tvorbu Živého obrazu.

Instrukce:

1. Sdělte účastníkům, co je smyslem této aktivity, tedy pomocí zmrzlého obrazu konkrétních situací a prožitků sestavit obrazy jednotlivých milníků, které dle účastníků vedli k dané situaci.
2. Aby bylo možné tyto obrazy vymodelovat, mohou použít osoby “baristů”, případně mohou obraz zpracovat sami.
3. Sdělte základní pravidla tvoření Živého obrazu a pověste na viditelné místo

- Živý obraz je zmrzlý obraz určité scény či situace, tvořený z jednoho či více lidských těl.
- Jednotlivé části obrazu (sochy) se v konečné pozici nepohybují.
- Živý obraz můžou vymodelovat ostatní účastníci dotykem nebo popsat jednotlivé pozice soch slovy a ty je poté následují. Je možné, že se sochy modelují samy.
- Při modelování je potřeba vnímat všechny detaily, řeč těla a smysl sdělení.
- je možné použít rekvizity.
- Konečný obraz je možné popsat a pojmenovat.
- Po skončení aktivity musí všechny sochy vystoupit z role (např. ji mohou fyzicky setřást).

4. Vyzvěte účastníky, kteří četli daný příběh, aby začali modelovat v jasně vymezeném prostoru (vlevo od obrazu zápletky). Dejte jim k dispozici 10 minut. Do

modelování zasahujte pouze tehdy, pokud bude nízká aktivita účastníků, a to tím, že dáte předem připravený příklad.

Debriefing and discussion:

Každé osobě/skupině, která příběh modelovala, dejte prostor, aby:

1. Popsala, co je na obrazu
2. Sdělila, jak se cítí v daném obrazu
3. Sdělila, co by potřebovala v tuto chvíli, aby se Příběh vyvíjel pozitivním směrem.

Název: Změna minulosti
Téma: Živé obrazy
Velikost skupiny: do 200 osob
Časová dotace: 60 minut

Charakteristika:

V rámci této aktivity si účastníci vyzkouší zásah do děje jednoho z vybraných příběhů, který je zobrazen pomocí Živých obrazů. Účastníci budou v rámci sk pinek formulovat odpověď na dvě otázky:

- Co konkrétně by se mělo stát v životě před "zápletkou", aby se příběh odvíjel poztivním směrem?
- Jakým směrem by se poté pravděpodobně odvíjel Příběh.

Díky tomuto zamyšlení se ve skupinkách vytvoří jedna konkrétní situace, kterou v dalším kroku ztvární pomocí Živých obrazů.

Cíl:

1. Účastníci se empaticky vcítí do příběhu a vytvoří novou alternaci děje, která by měla pozitivní dopad na vybraný životní příběh.

Materiál:

- papíry, fixy a psací potřeby

Preparation:

- navazuje na předchozí aktivitu Modelování obrazů

Instructions:

1. Nejprve sdělte účastníkům, co je čeká, tedy: Vytvořit v malých skupinkách jednu změnu ve vytvořených živých obrazech (nebo zcela nové obrazy), která by nejvíce v pozitivním smyslu ovlivnila současný život popsaný v příběhu a zobrazený pomocí Živých obrazů.
2. Po sdělení a ujištěn, že je to srozumitelné, rozdělte celou skupinu dle velikosti do cca 10 osob (ideálně 5-10 skupin). Každá skupina pracuje na jedné jediné změně, na které je nutné se shodnout.

- Dejte skupině cca 10 minut na to, aby diskutovali, která změna je nejvhodnější. Po 10 minutách je vyzvěte, ať vymyslí, jak zobrazit alternativní minulost pomocí Živé obrazy a připraví si vysvětlení pro ostatní účastníky, jakým způsobem je-jich změna ovlivní celý Příběh.
- Obcházejte skupinky a pomáhejte jim definovat změnu. Pokud tápou, využijte poslední části předchozí aktivity a sdělte, ať se zamyslí nad tím, co bylo sděleno jako "potřeba".

3. Po uplynutí 10 minut ověřte, zda již mají účastníci připravený obraz. Vyzvěte jednu skupinu po druhé, aby svůj návrh na změnu realizovala ve vymezeném

prostoru. V rámci stavění obrazu poté vyzvěte každou jednotlivou skupinu, aby okomentovala vlastní obraz, zdůvodnila výběr a zároveň popsala, jaký dopad by tato změna pravděpodobně měla na obraz "zápletky".

4. Všechny tyto změny pečlivě zaznamenávejte na flipchart a přidělejte k nim škálu 1-10.
5. Vyzvěte všechny účastníky, aby se posadili zpět, ale před tím, než se posadí, aby pomocí fixu zaznamenali na jednotlivé škály, nakolik si myslí, že by daná změna skutečně významně pozitivně ovlivnila vybraný životní příběh.

Závěrečný rozbor a diskuze:

Vzhledem k tomu, že celá aktivita míří ke konci, je vhodné zvolit velmi efektivní a jednoduché uzavření, které umožní účastníkům vystoupit z role a zároveň si uvědomit hloubku rozhodování. K tomu doporučujeme následující strukturu:

- Pojmenování skutečnosti - co se stalo, co se dělo? Lze to řešit například i tím, že vyhodnotíte sílu změny jednotlivých scénářů a shrnete výsledky s ohledem na míru dopadu lhostejnosti ve společnosti a událostí 2. světové války.
- Verbalizace pocitů - jak se cítíte? Lze udělat rychlou a efektivní metodu, kdy vytvoříte pomyslnou osu po celé místnosti na škále -100 až 100 a necháte účastníky postavit se dle jejich pocitu. Poté dáte prostor těm, kteří o tom chtějí i mluvit.
- Akční kroky - Pomocí kartiček (A4 rozstříhané na □) umožníte každému účastníkovi, aby si napsal 10 věcí, které jsou po dnešní zkušenosti klíčové, aby je začal dělat, nebo je dělat nepřestal. Z těchto 10 věcí poté vybere 5, z 5 poté 1. Tento jeden poté chtějte, aby řekl nahlas. Vše řečené zapisujte.

Celou aktivitu uzavřete tím, že každý z nás může udělat něco proto, aby se lidem na světě lépe žilo. A právě takové Desatero z našeho setkání, může být inspirací pro nás pro všechny. "Dnešek sice končí, ale my bychom si přáli, aby byl zároveň začátkem nových kroků ve Vašem životě."

Než se lidé budou zvedat, poděkujte za účast a zároveň velmi doporučujeme, abyste vyprovokovali publikum k bouřlivému tleskotu. Nikoli pro Vás, ale pro všechny Příběhy, pro ně samotné a pro to, co se stane v budoucnu. Potlesk klidně opakujte do té doby, dokud nebude skutečně bouřlivý. Tím celou aktivitu zakončete.

Vyhodnocení z pohledu organizátora

Poslední Modul, intenzivní vzdělávací proces a k tomu i mnoho zajímavých kontaktů přineslo Petře uspokojení z její práce. Aby však dokázala dále rozvíjet a pracovat nejen se svými studenty, ale i s těmi, které účastníci oslovili jako Příběhy, potřebovala precizně vyhodnotit celý proces. K tomu ji pomohla i tzv. evaluační polévka, která nastavuje zrcadlo na to, kdy a co vše v průběhu má sbírat za informace. To ji umožnilo dopředu s tímto pracovat a nakonec vytvořit jednostránkový výstup z akce, který měl strukturu odpovědí na následující otázky:

1. Co budou jednotliví účastníci říkat o celém modulu?
2. Jaké pocity si účastníci odnáší z celého procesu?
3. Co bylo příčinou těchto procesů:
    a. pozitivní
    b. negativní
    c. neutrální
4. K jakým konkrétním změnám u účastníků došlo?
    a. Znalosti:
    b. Dovednosti/schopnosti:
        i. osobní:
        ii. digitální:
        iii. jiné:
    c. Postoje:
5. Jak se tyto změny projeví v každodenním životě účastníků?
6. Jaké “aha” momenty označili účastníci za klíčové?
7. Co by bylo vhodné zlepšit?
8. Za fungovalo zcela výborně? Proč?
9. Kdo konkrétně chce v této aktivitě dále pokračovat?

Na základě této struktury byla poté schopná vyhodnotit si nejen úspěšnost celé akce, ale zároveň i efektivitu svého času a energie. Jako návdavek pak rozpoznala, že díky této aktivitě začíná vznikat komunita lidí, se kterou může dále pracovat a rozvíjet celý koncept. I proto byla velmi ráda za to, že se rozhodla příběhy digitalizovat, protože ji to otevřelo dveře na replikaci a multiplikaci toho, co vytvořili účastníci.

Nakladatelé, projektoví partneři:
Centrum Inicjatyw UNESCO
LOS-Liberecká občanská společnost, z. s.
PiNA - Kulturno Izobraževalno Društvo

Autoři:
Antonín Ferdan
Lucie Příšovská

Projektové řízení:
Damian Drużkowski
Ana Markežič

Obsahová korektura:
Eliza Gaust
Jakub Jelínek
Patrik Holz
Dawid Gurfinkiel

Korekce obsahu:
Kamila Wierzbicka
Veronika Malačič

Grafické zpracování:
Fabio Flaminio

Překlad a korektura:
Dorota Dobkowska
K & J Translations
Barbora Jónová

Lokalní partneři projektu:
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana
Center mladih Koper
HaKoach
Lipo.ink - Liberecký podnikatelský inkubátor
Technická univerzita v Liberci

Copyright © Centrum Inicjatyw UNESCO, LOS-Liberecká občanská společnost, z. s.
PiNA - Kulturno Izobraževalno Društvo. Wrocław 2021

www.story-cafe.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

www.story-cafe.eu